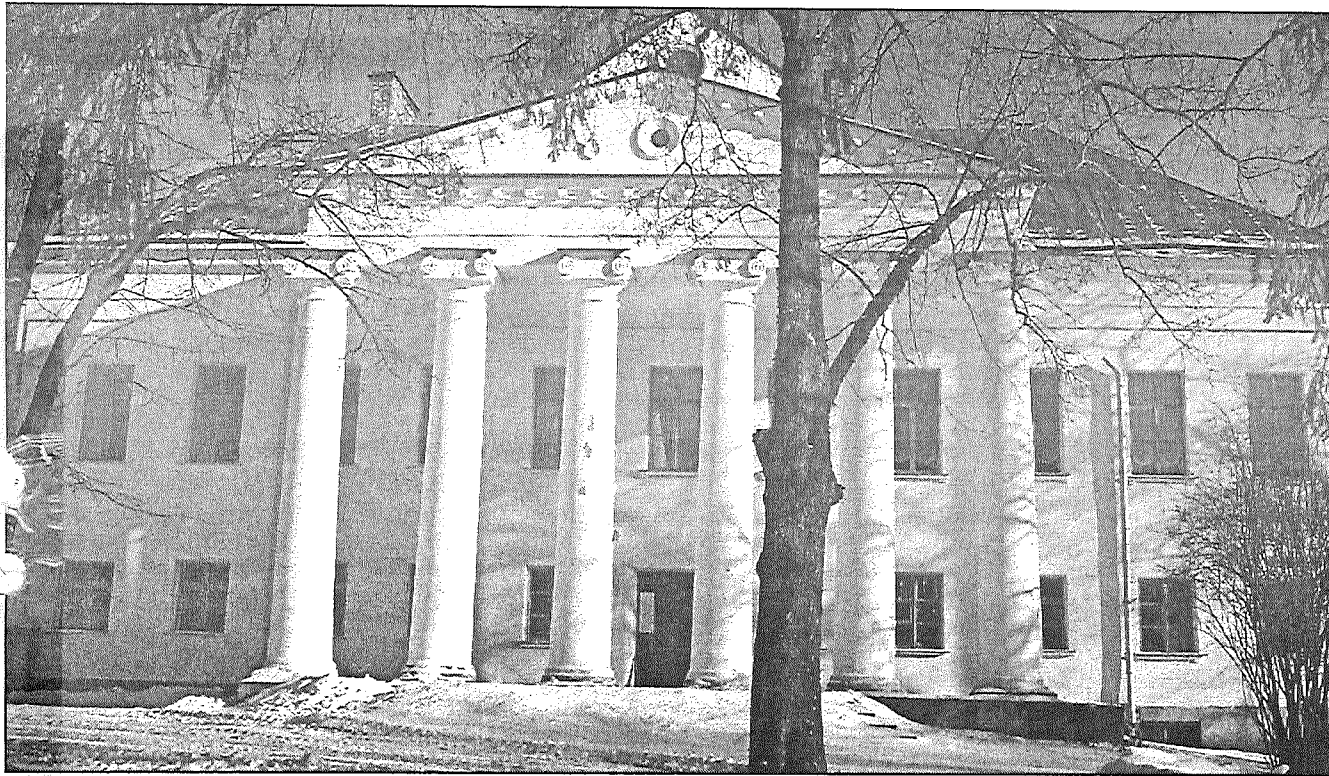

Pilī atgriežas dzīvība

● Pavisam drīz pie Varkavas pils tiks uzvilts valsts karogs un parādīsies uzraksts, ka šeit darbojas novada administratīvais centrs. Te atradīsies arī tūrisma informācijas centrs, bet kultūras dzīves aktivitātēm kalpos lielā un mazā sariņojuma zāle. Foto: M.Rukosujevs

No vēstures

Pirmo reizi Varkavas muiža pieminēta 1583. gadā kā Rēzeknes starastijai piederoša muiža, kura iznomāta dižciltīgajam Bernardam Oldenbukumam. 18. gadsimtā tā nonākusi Borhu dzimtas īpašumā. Kad dzimta izputējusi, muiža pārgājis bijušais pārvaldnieks Mihails fon Reuts.

19. gadsimtā Varkavas folkerks bija par pastāvīgu muižu, un tur arī tika uzcelta mūra pils un mūra baznīca Varkavā. Zināms, ka Mihails fon Reuts par muižas īpašnieku bijis 1866. gadā. Aptuveni šajā laikā pēc vecās kungu

mājas nodeģšanas uzcelta Varkavas muižas pils. Tomēr precīzu ziņu par to nav. Tā varētu būt būvēta arī agrāk un šajā laikā papildināta, par ko liecina papildus uzbūvētais portīks klasicisma stilā. Pati pils – villas tipa, dominē gotiskie elementi, ampīra stils. Pie tās ierīkots parks ar eksotiskiem kokiem, diķi. Muiža bijusi ievērojams amatniecības un rūpniecības centrs, darbojušās tvaika dzinavas, alus darītavas, stikla rūpnīca.

1912. gadā muiža un Varkavas pils piederējusi poļu muižniekam Benislavskim, un tajā gadā viņš to pārdevis miljonāram, dzelzceļu

būvētājam Krievijā un Persijā – Dorimedontam Aļeņikovam (1866. – 1919. gads), kurš bija pēdējais muižas īpašnieks. Muiža viņš veica lielus remontdarbus. Ievēlta elektrība, uzbūvēja ūdensvadu, dzinavas, kokapstrādes un vilnas apstrādes darbnīcas, pirk lauksaimniecības mašīnas, vieglo automašīnu. 1919. gadā lielieki muižu izlaupīja un izpostīja. To Dorimedonts Aļeņikovs smagi pārdzīvoja, saslima un nomira. 1920. gadā Latvijas valdība muižu nacionalizēja, pili pēc diviem gadiem nodeva Varkavas 2. pamatskolas lietošanā. Vēlāk uz šīs bāzes tika dibināta

Varkavas vidusskola, kura šajā ēkā atradās līdz 1979. gadam. Pēc tam vairākus gadus ēku izmantoja dzīvokļiem un skolas internātam.

1990. gadā pils ēka nonāca Upmalas pagasta pārziņā. 2002. gadā Upmalas pagasts apvienojās ar Rožkalnu pagastu, izveidojot Varkavas novadu. Deputāti pieņēma lēmumu pili izremontēt un telpas izmantot novada domes vajadzībām.

Varkavas pils pirmās kārtas atvēršanas svētki notika 2004. gada februārī.

Turpinājums 4. lappusē.

Apstiprināta Emša valdība

Valdības veidotājs Indulis Emsis uzrunā plkst. 12.35 Saeimā pirms izšķirošā balsojuma par viņa veidoto valdību atzina, ka balsojumā cer «uz visu saprātīgāko tautas kalpu atbalstu» un asi kritizēja iepriekšējās valdības īstenoto politiku.

Emsis runā norādīja, ka valdība viņam bija jāizveido ļoti grūtā brīdī, kad Latvija vēl nav izpildījusi visus mājas darbus iestājai Eiropas Savienībā un NATO, vērojams dzīves dārdzības pieaugums un saasinājušies etniskie konflikti.

Viņš solīja, ka viņa izveidotā valdība «rekordīsā laikā centīsies atrisināt šīs problēmas». «Šī valdība konsolidēs labējos spēkus, nevis šķēls tos, šī valdība būs cilvēkam, videi un dabai draudzīga valdība». Emsis kritizēja Repšes īstenoto politiku. «Ir jau, protams, ērti un pašiem aizraujoši iedalīt vienam otru tumsas un gaismas spēkus, bezmērķīgi kultivēt da-

žādu ienaidnieku spēkus un bēdēt sevi un sabiedrību ar dažādām slepenām savzvēstībām, lai ar to varētu attaisnot savas neizdarības un valsts praktiskas un lietiskas pārvaldības vietā netraucēti nodarboties ar nebeidzamām intrigām. Šobrīd Latvijas valsts to ilgāk vairs nevar atļauties,» viņš sacīja.

Emsis arī ar ironiju runāja par Repšes valdības īstenoto cīņu pret korupciju un «teatrālo atklātības nodrošināšanu visos varas līmeņos». Viņš pauda pārliecību, ka cīņa pret korupciju Repšes valdībā bijis vienīgi politisks lozungs, un solīja, ka viņa valdība to īstenos reāli. Emsis kritizēja to, ka Repšes valdībā tikuši šķobīti vairāki demokrātijas pamatlīkumi, piemēram, uzstādījums, ka likums ir vienāds visiem, ka tiek ievērota tiesu neatkarība no politiskās varas. «Valsts varas arogance, nevēlēšanās veidot plašu politisku dialogu, iesaistot sociālos partnerus diskusijā, ir uzjundījusi politisku nemieru,» vērtēja

Emsis. Viņš pauda pārliecību, ka trauksmi sabiedrībā radījuši gan JL vadītās valdības iesāktā veselības reforma, kas draudēja ar mazo slimnicu likvidēšanu, gan pašvaldības reforma, kas draud ar pagastu likvidēšanu un pakalpojumu attālināšanu no iedzīvotājiem, gan arī jautājums par izglītības reformu, kas sabiedrībā nav pietiekami skaidrots.

Viņš savā runā pieminēja arī jaunās valdības mērķus. Viņš uzsvēra, ka valsts ekonomiskās attīstības centrālais resurss ir Latvijas uzņēmēji. «Es saku, mums jāatmodina Latvijas iedzīvotājos uzņēmējs un krasī jāmaina valsts varas attieksme pret uzņēmēju, valsts varai nav tikai represīvas funkcijas ar nolūku iekasēt nodokļus un sodīt uzņēmēju par tā kļūdām,» sacīja Emsis. Viņš solīja, ka viņa veidotā valdība «stimulēs savu godīgo uzņēmēju un nacionālā kapitāla izaugsmi».

Runas noslēgumā Emsis pauda cerību, ka šobrīd viņa veidotā mazākuma valdība visticamākā

laikā kļūs par vairākuma valdību. «Varbūt tas skan paradokāli, bet mazākuma valdība nevar atļauties būt vienas vai citas šauras grupas politiska pārstāvēšana, tai jāpārstāv iedzīvotāju vairākums. Tikai tad tā spēj sev nodrošināt konstruktīvu, faktisku vairākumu parlamentā. Man ir pārliecība, ka nevis tik daudz politiska retorika, kas šobrīd traucē izveidot labējo vairākuma valdību, bet gan mūsu valdības konkrētie darbi būs stimuls un pat garantis, ka šī valdība jau vistuvākajā laikā kļūs par vairākuma valdību.» Pacilāti un krāšņi Emsis beidza runu — «Latviju pasaulē jau pazīst kā zemi ar maz skartu dabu, zilu jūru un zaļiem mežiem, kur dzīvo viesmīlīgi, rosīgi, godprātīgi un grūtībās norūdi un gudri cilvēki. Esmu pārliecināts, ka kopīgā darbā panāksim, ka mūs atpazīst kā Eiropas zaļo zemi ar pārtikušiem, laimīgiem un satīcīgiem cilvēkiem».

Turpinājums 2. lappusē.

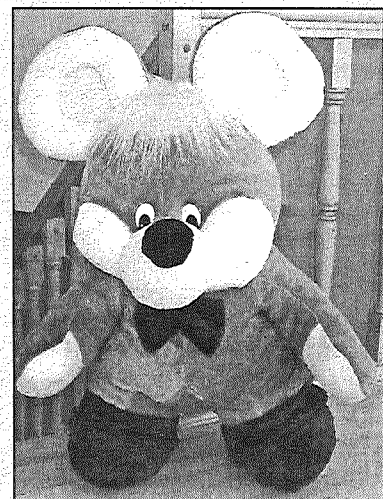

ISSN 1407-9321

- Ieguldījumu fondi → 2. lpp.
- Trešdienas intervija ar Preiļu slimnīcas ārsti ginekoloģi Svetlanu Morozovu → 3. lpp.
- Latvija... Eiropā → 5. lpp.
- Zemnieku sētās jābūt sakārtotai tehnikai → 6. lpp.
- Mācību olimpiāžu rezultāti → 7. lpp.
- Kārais kumosīņš — zāle ar parketu — sadalīts → 8. lpp.
- Policijas un tiesas ziņas → 10. lpp.
- Sludinājumi, reklāma → 12. lpp.

AKCIJA «MEKLĒJU SAIMNIEKU»

Baltausains jauks PELĒNS, labi barots— 4,7 kg; vēderiņa apkārtmērs — 104 cm, augums — 125 cm, MEKLĒ SAIMNIEKU.

«NOVADNIEKS» kopā ar SIA «SALANG — PREIĻI» piedāvā Tev kļūt par šī pelēna īpašnieku. Abonē «Novadnieku» aprīlim, maijam un jūnijam līdz 25. martam (ieskaitot) visās pasta nodaļās un pie lauku pastniekiem. Kļūt par pelēna īpašniekiem pretendēs arī «Novadnieka» pusgada un gada abonenti.

SIA «NOVADNIEKS. REDAKCIJA» AICINA atsaukties juridiskas un fiziskas personas laikraksta «NOVADNIEKS» PĀRDOŠANAI Preiļos, Livānos un Aglonā uz savstarpēji izdevīgiem noteikumiem. Tālrunis uzziņām 5307056.

Aktuālākais
nākamajā numurā:

- Valdība pieņem atbalsta programmu novadu infrastruktūrai.
- Skolu aktivitātes: projekti.

NACIONĀLĀS ZINĀS

Kongress parāda štāba patiesos nolūkus

Krievu valodai jābūt otrai valstis valodai, un visiem nepilsoņiem jāpiešķir Latvijas pilsonība — galvenie temati, par kuriem sestdien runāja krievu skolu aizstāvju kongress un saņēma sanākušo ovācijas. Tikmēr mazākumtautību izglītības reforma, izņemot pāris pedagogu uzrunās, palika aiz skajiem saukļiem par Staljingradu un uzvaru. Skolu atbalsta asociācijas vadītājs Igors Pimenovs apstiprina — PCTVL štāba darbībā pašreiz jūtama tieksme sabiedrību sadalīt divās kopienās: latviešu un krievu. Ar kongresu, uz kuru bija atnācis krietni mazāk cilvēku, nekā cerēts, štābs apvienojot radikālāko krievu sabiedrības daļu.

Atjauno brīvvalsts laika apbalvojumus

Saeima ceturtdien pieņēma Valsts apbalvojumu likumu, kas līdzās Triju Zvaigžņu ordenim paredz atjaunot vēl divus Latvijas brīvvalsts laika apbalvojumus — Viestura ordeni un Atzinības krustu, kā arī šo apbalvojumu goda zīmes. Likums arī paredz, ka tagadējās Triju Zvaigžņu ordeņa domes vietā būs ordeņa kapituls, kas lems par apbalvojumu piešķiršanu. Ideja par Valsts apbalvojumu likumu jau bija iepriekšējās Saeimās, kad to neizdevās pieņemt. Šajā Saeimā projektu iesniedza Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga.

Lembergs vaino Repši kukuļņemšanā

Ventspils mērs Aivars Lembergs uzskata, ka demisionējušais premjers Einars Repše (JL) par nesen noslēgto mierizlīgumu pravā starp telekomunikāciju uzņēmuma līdzīpašniekiem — Latvijas valsti un Skandināvijas telekomunikāciju koncernu «TeliaSonera» — ir saņēmis kukuli, tāpēc aicina publiski nosaukt kukuļa apjomu. «Repše, noslēdzot šo līgumu, pēc būtības uzdāvinot «TeliaSonera» apmēram 200-255 miljonu latu, ir rīkojies neapšaubāmi noziedzīgi,» pirmdien teica Lembergs. Premjers to kategoriski noliedz: «Esmu un būšu neuzpērkams.» Repše ir pārliecināts, ka neviens cits no valdības nav saņēmis kukuli par mierizlīgumu, ziņo «Diena».

Zemei — 18% PVN

No 2004. gada 1. maija darījumiem ar zemi, kas paredzēti apbūvei, tiks piemērots 18% pievienotās vērtības nodoklis. To paredz likuma «Par pievienotās vērtības nodokli» grozījumi, kurus ceturtdien varētu pieņemt galīgajā lasījumā. Proti, par likumprojektu atbildīgā Saeimas Budžeta un finanšu (nodokļu) komisija ir atbalstījusi Finanšu ministrijas iesniegto priekšlikumu, kas noteic, ka PVN tiek piemērots darījumiem ar apbūvei paredzēto zemi, neatkarīgi no tā, vai apbūve uz šīs zemes ir uzsākta vai ne.

Ziņas sagatavoja
T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

1-53-07058, 1-53-07059 (žurnālistiem). Fakss 1-53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī
(trešdien, sestdien).

INFORMĀCIJA UZNĒMĒJDARBĪBAI

«Katram principam ir
savi griesti.»
Zigmunds Skujņis

Ieguldījumu fondi

Ekonomikas teorijā ir noteikums: kad ekonomikā ir vērojami pieauguma tempi, strauji attīstās akciju tirgus, bet kad ekonomikā ir recesija, tad tiek emitētas valsts parādzīmes. Latvijā pagaidām ir vērojams jauktais modelis. Akciju tirgi pakļauti lielām svārstībām, bet obligāciju ienesīgums nav pietiekams, lai izšķirtos par šādu naudas ieguldīšanas veidu.

Risinājums šajā gadījumā ir dažādi ieguldījumu fondi, kas ļauj vērtspapīru tirgus dalībniekiem sadalīt investīciju risku.

Eiropas valstīs un ASV jau vairākus gadus kā finanšu instrumenti aizvien populārāki kļūst riska kapitāla fondi — finanšu instrumenti, kuros tiek apvienoti investoru ieguldījumi un caur kuriem tiek investēti komercsabiedrībās, tādējādi veicinot to attīstību.

Latvijā darbojas vairāki ieguldījumu (bet ne riska kapitāla) fondi, kas cita starpā varētu piedāvāt arī riska kapitāla tipa finansējumu. Šādi fondi sāka darbību jau deviņdesmitajos gados un laika gaitā investoriem spējis dāvēt aizvien plašāku peļņas gūšanai nepieciešamo finanšu instrumentu klāstu.

Ieguldījumu sabiedrību likumā ir definēts, ka iegul-

dījumu fondi ir naudas kopfondi, kuros investori apvieno savus līdzekļus, lai kopīgi pirktu akcijas, obligācijas un citus finanšu aktīvus. Ieguldījumu fondi dod iespēju investoriem dalīt risku un izdevumus, kas saistīti ar ieguldījumiem finanšu tirgos, tādējādi gūstot augstāku ienesīgumu.

Par saviem ieguldījumiem investors saņem daļas (ieguldījumu apliecības) proporcionāli viņa ieguldījumam fondā. Peļņa parasti tiek gūta daļu vērtības pieauguma rezultātā, bet citos gadījumos arī dividendu un procentu veidā.

Ieguldījumu fondi līdzīgi kā iepriekš aprakstītie pensiju fondi pēc darbības principa ir slēgtie un atvērtie. Jāatceras arī, ka ieguldījumu fonds nav juridiska persona.

Investīciju objektu izvēle notiek saskaņā ar konkrēta ieguldījumu fonda prospektā noteiktajiem fonda ieguldījumu politikas un ieguldījumu ierobežojumu principiem un kārtībā, kādā to paredz nolikums, tādēļ, pirms izvēlēties savu ieguldījumu fondu, pašam ir vēlama iepazīties ar fonda prospektu.

Parasti ieguldītājam nav laika un intereses sekot notikumiem vērtspapīru tirgū, jo

ir nepieciešamas zināšanas, kontakti un laika ieguldījumi. Šīs aktivitātes var uzticēt fondu pārvaldītājiem — konsultantiem, kuru darba uzdevums ir operatīvi reaģēt uz izmaiņām tirgū, tādējādi saviem ieguldītājiem cenšoties nodrošināt maksimālu peļņas pieaugumu.

Latvijā ieguldītājam nav iespējas ietekmēt lēmumus investīciju novirzīšanai: Ar fonda mantu rīkojas sabiedrības valde vai iecelta institūcija, kura veic fonda pārvaldnieka funkcijas, ievērojot fonda prospekta nosacījumus, sabiedrības valdes lēmumus, fonda ieguldījumu politiku un fonda konsultanta rekomendācijas kārtībā, kādā to paredz LR spēkā esošie normatīvie akti un fonda pārvaldes Nolikums.

Ieguldījumu apliecību pirkšana un pārdošana, t.sk. naudas ieskaitīšana ieguldījumu fonda kontā, kā arī ieguldījumu apliecību ieskaitīšana pircēja kontā notiek saskaņā ar Latvijas Centrālā depozitārāja noteikumiem un instrukcijām, kā arī atbilstoši ieguldījumu fonda prospekta noteikumiem. Izplatāmās ieguldījumu apliecības var iegādāties jebkurš ieguldītājs, kuram ir atvērts vērtspapīru konts pie kāda no kontu turētājiem, kas ir Latvijas Cen-

trālā depozitārja dalībnieks.

Latvijā vairākums ieguldījumu fondu iegulda valsts prasījuma vērtspapīros un banku depozītos, līdz ar to fondu daļas uzrāda relatīvi lēnu pieaugumu — mazāk nekā 10% gadā. Labāk veicas «Baltic Index fondam», kas iegulda ne tikai prasījuma vērtspapīros un banku depozītos, bet arī Baltijas valstu fondu biržu radītā 15 likvidāko akciju «Baltijas sarakstā». Šā fonda apliecību vērtība pāris gadu laikā ir pieaugusi aptuveni par 60%.

Kas attiecas uz sekošanu līdz fonda daļu vērtības izmaiņām, trīs fondu — «Baltic Index fonda», «Baltijas Nekustamā īpašuma fonda» un «Valsts obligāciju fonda» — ieguldījumu apliecību tirdzniecības statistikai un vērtību izmaiņai var sekot līdzī arī Rīgas Fondu biržas Internet mājas lapā.

Sīkāk ar ieguldījumu sabiedrību ieguldījumu fondu nolikumiem un emisijas prospektiem varat iepazīties Finanšu un kapitāla tirgus komisijas mājas lapā <http://www.ftak.lv/tirgus/vertspapiri/fondi/>.

Nākamajā reizē par investīciju projektu novērtēšanu.

M.sc.soc. A.Elste
aris.elsts@novadnieks.lv

Apstiprināta Emša valdība

Sākums 1. lappusē.

□□□

Saeimas ārkārtas sēdē plkst. 15.05 deputāti nobalsoja par Valsts prezidentes Vairas Vīķes-Freibergas izraudzītā premjera amata kandidāta, Zaļo un zemieņu savienības pārstāvja Induļa Emša veidoto Ministru kabinētu, kuru veido ZZS, TP un LPP.

Par Emša valdību balsoja 56 deputāti, pret — 33, neviens neatturējās. Tie bija visi ZZS, TP un LPP deputāti, kā arī TSP deputāti un JL pārstāvis Andrejs Radzevičs. Pret Emša valdības apstiprināšanu balsoja demisionējušā premjera Einara Repšes vadītās partijas JL un ar to solidarizējušās apvienības TB/LNNK deputāti.

ZZS, TP un LPP, kurām Saeimā ir 46 mandāti no 100, gan ir pārliecinātas, ka mazākuma valdība pēc kāda laika tomēr pārtaps vairākuma valdībā ar pārējo labējo spēku atbalstu. Piemēram, ZZS frakcijas vadītājs Augusts Brigmanis papildinājumu cer sagaidīt no JL, kurš, viņaprāt, drīz varētu sašķērsies, daudziem JL deputātiem «neizturot partijas diktātu».

Emša pārstāvētajai ZZS jaunajā valdībā saglabājas līdzšinējie trīs ministru amati — zemkopības ministra, kuru ieņems **Mārtiņš Roze**, labklājības ministra — **Dagnija Staķe**, un vides ministra — **Raimonds Vējonis**.

TP ir pieci ministru amati. Aizsardzības ministra amatu ieņems

Atis Slakteris, ārlietu ministra — **Rihards Pīks**, finanšu ministra — **Oskars Spurdziņš**, tieslietu ministra — **Vineta Muizniece**, kultūras ministra — **Helēna Demakova**.

LPP atvēlēts Ministru prezidenta biedra amats, kuru ieņems **Ainārs Šlesers**, ekonomikas ministrs būs **Juris Lujāns**, iekšlietu ministrs — **Ēriks Jēkabsons**, izglītības un zinātnes ministrs **Juris Radzevičs**, īpašu uzdevumu ministrs bērnu un ģimenes lietās — **Ainars Baštiks**, īpašu uzdevumu ministrs sabiedrības integrācijas jautājumos — **Nils Muiznieks**.

Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministra amatā aicināts **Andrejs Radzevičs** (jaunā ekonomikas ministra Jura Radzeviča brālis), kurš pašreiz ir JL frakcijas deputāts.

Jaunajā valdībā joprojām ir brīvi divu ministru amati. Emsis pagaidām pildīs arī veselības ministra, bet Šlesers — satiksmes ministra amata pienākumus.

Pēc balsojuma no tribīnes Emsis pateicās Saeimai par dāvāto uzticību. Viņš arī pateicās par «atšķirīgajiem viedokļiem, kas šodien izskanējuši». «Tikai atšķirīgos viedokļos dzimst patiesība,» sacīja Emsis. Viņš solīja: «Es turēšu acis un ausis atvērtas.»

Savu runu no tribīnes Emsis noslēdza ar vārdiem: «Vienalga būs «zaļš», lai ko jūs nerunātu.»

Emša runai sekāja vētrains apslausi, un viņu sveica ar ziediem.

VALDĪBA SOLA, JO KĀ VAR NESOLĪT

Emša veidotā valdība savā deklarācijā sola Eiropas Savienības piešķirto līdzekļu pilnīgu apgušanu, labklājības pieaugumu un drošību, kā arī panākt katra Latvijas iedzīvotāja labklājības pieaugumu, palielinot minimālās algas un pensiju apmēru, pakāpeniski paaugstinot ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamo algas daļu jeb minimumu. Tiek solīts arī palielināt nodarbinātības līmeni, izskaužot nabadzību un samazinot dzīves līmeņa atšķirības reģionos, īpaši atbalstot jaunu darba vietu rašanos attīstības jeb depresīvajos reģionos. Pensijas tiek solīts indeksēt vismaz divas reizes gadā atbilstoši inflācijai. Lai nodrošinātu valsts sociālās sistēmas stabilitāti turpmāko darbību, Emša valdība no privatizācijas ieņēmumiem dzēsīs sociālā budžeta parādu valsts budžetam.

Jaunā valdība sola samazināt kopējo nodokļu slogu, paaugstinot ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamo ieņēmumu minimumu, vienlaikus uzlabojot nodokļu iekasēšanu. Tiek arī solīts nodrošināt rūpniecības konkurētspējas palielināšanu un augstākas pievienotās vērtības produktu ražošanu, īstenojot pasākumus administratīvo regulējumu samazināšanai būvniecībā, nodrošināt godīgu un vienlīdzīgu konkurenci, kā arī aizsargāt pa-

tērētāju intereses, sola stiprināt pašvaldības, ievērojot Eiropas vietējo pašvaldību hartā ietvertos principus, ar valsts atbalstu veicināt brīvprātīgu administratīvo teritoriālo reformu, izveidot tieši vēlētas reģionālās jeb aprīņķu pašvaldības.

Valdība sola radīt nosacījumus, lai turpinātos strauja un ilgtspējīga ekonomikas izaugsme, budžeta deficītam nepārsniedzot 2% iekšzemes kopprodukta robežu, ieviest vidēja termiņa jeb trīs līdz piecu gadu budžeta plānošanu, līdz 2006.gadam dubultot valsts investīciju programmas apjomu, novirzot tās infrastruktūras projektus, projektus inovatīvās nozarēs un projektus, kuri nodrošina ātrāku atdevi.

Veselības aizsardzības jomā tiek solīts ieviest taisnīgu un stimulojošu ģimenes ārstu apmaksas kārtību, palielināt valsts finansējumu medicīnai ne mazāk kā par 15% no iepriekšējā gada līmeņa.

Jaunā valdība sola līdz 2008. gada beigām Latvijā uzbūvēt mūsdienīga Nacionālo bibliotēku, koncertzāli un laikmetīgās mākslas muzeju. Tiek solīts nekavējoties atjaunot Valsts kultūrkapitāla fonda pilnīgu neatkarību no politiskās varas un ar likumu nodrošināt tā finansējuma ikgadēju pieaugumu par 10%.

Pēc ziņu aģentūru BNS un LETA materiāliem sagatavoja T.Elste

TREŠDIENAS INTERVIJA

Sarunāto interviju ar Preiļu slimnīcas ārsti ginekologu SVETLANU MOROZOVU nācās atlikt uz pāris stundām. Bija sagadījies tā, ka tieši tajā brīdī slimnīcas dzemdību nodaļā pasaulē vajadzēja nākt bērniņam un dakteru palīdzība bija steidzami nepieciešama topošajai māmiņai. Viss beidzās labi, un uz tikšanos ar žurnālistiem doktere Morozova ieradās mazliet nogurusi, bet tikpat enerģiska un optimisma pilna, kā parasti.

Smaidīgā doktere ar pavasari sirdī

— Es ceru, jūs piedosiet šo kavēšanos. Tas, kas notiek ar māmām pacientēm, man ir pirmajā vietā. Šodien ar ķeizargriezienu palīdzējām pasaulē nākt kādai mazai meitenītei. Ticu, ka viņa augs stipra, vesela, būs laimīga pati un darīs laimīgus arī savu tēti un māmiņu.

— Vai jūs pati kādreiz esat domājusi par to, ka varētu piedzimt citā laikā un dzīvot kādā citā valstī?

— Es noteikti negribētu dzīvot nedz citā gadsimtā, nedz citā valstī. Ja sāktu visu no gala, vienīgais, ko gribētu izmainīt... (Svetlana iegrimst domās, bet tad steigšus urpina.) Nē, laikam tomēr neko mainītu, kaut gan Preiļos ierados, lai te nostrādātu tikai pāris gadus. Bet šī klusā pilsēta un šis tā «iesūca» sevi, ka pagājuši jau vienpadsmit gadi, bet es joprojām te dzīvoju un strādāju.

— Lielākā daļa ārstu, ar kuriem nācies runāt, teic, ka jau kopš bērnības bijuši pārliecināti, ka mācīsies par dakteriem. Vai tā bija arī ar jums?

— Ka studēšu medicīnu, biju stingri izlēmusi jau skolā. Šaubas māca vienīgi par to, ka varētu padziļināti apgūt un mācīt arī ķīmiju, matemātiku. Daudzi droši vien nezina, ka kādreiz bija populārs jauno skolotāju konkurss. Es tajā piedalījos un pat ieguvo pirmo vietu, taču nekad nesapņoju, ka kļūšu skolotāja. Man pietrūkst uzdevības, kas nepieciešama pedagogdarbā. Varu izstāstīt vienreiz, varbūt otrreiz paskaidrot, bet tālākai pārliecināšanai pacietības nav.

Ar medicīnu bija savādāk. Mažņa būdama, mēģināju dzīvniecību ārstēt, vienmēr gribēju noskaidrot, kādas kaites dēļ putnēns vai vardīte nomirusi.

Esmu dzimusi Doņeckā, tur pagāja arī mana agrā bērnība. Uz Doņecku bija aizbraukuši mana vecmamma un vectēvs, tur dzīvoja mana mamma. Doņeckā ir liela un bezgala skaista pilsēta. Vēlāk, kad tur braucu ciemoties, mani vienmēr sajūsmīnāja ziedu, īpaši rožu daudzums ielās, parkos un skvēros.

Kopš triju gadu vecuma visa mana dzīve saistās ar Viļaku, mazu pilsētiņu Balvu rajonā. Tur beidzu vidusskolu, kas savulaik bija viena no pirmajām ģimnāzijām Latgalē. Viļakā bija lieliski, gudri un talantīgi skolotāji. Stājoties augstskolā, Viļakas vidusskolas absolventiem nevajadzēja aicināt talkā repetitorus, zināšanas bija stabilas. Arī es bez problēmām iestājos toreizējās Medicīnas akadēmijas vispārējās ārstniecības fakultātē.

— Kā jūs izvēlējāties savu specialitāti – ginekologiju?

— Patiesību sakot, man pašai tuvāka ir nevis ginekologija, bet dzemdniecība. Kad mācījos otrajā kursā, sāku strādāt slimnīcas dzemdību nodaļā. Toreiz jau skaidri zināju, ka tas ir vienīgais, ko vēlos darīt, — palīdzēt sievietēm nākt pasaulē viņu mazulītiem.

— Kas gan var būt saistošs mirkļos un stundās, kad sievietes cieš sāpes un raud?..

— Sāpes drīz vien aizmirstas. Arī asaras viņām patiesībā plūst no prieka par jaunas dzīvības atnākšanu. Ai, tas ir tāds *kaifs* — būt klāt cilvēkam dzimstot.

Nekad neesmu rēķinājusi, cik bērnu nākuši pasaulē ar manu palīdzību. Tagad pie manis ierodas sievietes, kurām dzimst jau otrie un trešie bērniņi. Ielūkojos sejas un saprotu, ka esam jau tikušās, bet pirms cik gadiem, neatceros. Mani pirmie mazuli jau ir paaugušies, daudzi iet skolā.

— Kā jūs nokļuvāt Preiļos?

— Kad beidzu medicīnas studijas, tā sauktās valsts sadales vairs nebija, darba vietas jaunajiem ārstiem vajadzēja meklēt pašiem, kā arī gādāt par to, kas apmaksās rezidentūru. Toreiz Rīgā sāka darboties Linezera slimnīca, kur praktizējos pirmo gadu. Otrajā gadu strādāju 6. slimnīcas dzemdību nodaļā.

Linezera slimnīcā, tas bija 1991.

— Esmu lielu pateicību parādā savam vīram Andrejam. Viņš bija mans lielais palīgs, kad mācījos, kad vajadzēja auklēt mazo meitiņu. Bez ģimenes atbalsta es nespētu izdarīt ne pusi no tā, ko spēju tagad, — tāda ir dakteres Svetlanas Morozovas pārliecība.

gadā, sāku apgūt ultrasonogrāfu. Kopā ar draudzeni aizbraucām uz Maskavu, beidzām divu mēnešu kursus. Toreiz tas viss bija jauns, likās ļoti interesanti. Nākamais pāris gadus ultrasonogrāfijā praktizējos 6. slimnīcā. Kolēģi neskopojās ar zināšanām, vienmēr aicināja piedalīties izmeklējumos, teica, tu taču brauksi uz laukiem, tev noderēs.

Tas patiešām bija svētīgi, jo 1993. gada 2. augustā es kā ginekologijas speciāliste jau biju Preiļos. Arī šeit bija iegādāts sonogrāfs un, kā saka, uz karstām pēdām sāku strādāt savā jaunajā lauciņā. Tiesa, ja salīdzina ar tagadējo iekārtu, tā bija samērā primitīva. Aizvadīto gadu laikā tehniku esam nomainījuši jau trīs reizes. Strādāju kopā ar dakteri Juriju Kirsanovu, bet manā pārziņā lielākoties ir ginekoloģiskās slimnieces un grūtnieces.

— Preiļos populāra ir tā sauktā māmiņu skola. Vai tās veidošanā roku esat pielikusi arī jūs?

— Pēdējo piecu gadu laikā mums izveidojusies laba nodarbību sistēma, kas palīdz topošajām māmiņām sagatavoties svarīgajam notikumam – bērna piedzimšanai, kā arī dod zināšanas, kā labāk rūpēties par mazuli. Pirmdienas un ceturtdienas dakteriem ir lekciju, bet māmiņām — nopietnu mācību dienas. Cenšamies sievietes pārliecināt, ka arī nedzimis bērns jau ir dzīva būtne, kas jāmīl, ar kuru jāsarunājas. Jaunajām sievietēm, kuras gaida savus pirmos mazulīti, jābūt ziņotām un drošām par dzemdību pozitīvu norisi. Tad arī bailes no nezināmā ir mazākas un pat sāpes tiek uztvertas pavisam savādāk, daudz mierīgāk.

Īpašu uzmanību pievēršam krūts barošanas labvēlīgajai ietekmei uz sievietes un bērna veselību. Tādā veidā ne tikai nostiprinās kontakts starp māti un jaundzimušo, bet ievērojami paaugstinās bērna imunitāte. Tās ir elementāras lietas, ko daudzas mūsdienu sievietes pametušas novārtā.

— Vai ir jūtama atšķirība attieksmē pret grūtniecību gados jaunām sievietēm un tām, kuras ir, kā saka, apzinīgā vecumā?

— Sievietes ir ļoti dažādas. Esmu pārliecinājusies, ka arī pavisam jauniņas meitenes var būt lieliskas mātes. Man liekas, bērns sievietei jālaiž pasaulē, kad nobriedis nevis ķermenis, bet dvēsele. Dažreiz sievietei ir nobriedusi deviņpadsmit gados, citai pat trīsdesmit gados dzemdēt ir par agru.

Ļoti svarīgs ir psiholoģiskais un emocionālais stāvoklis pirms dzemdībām un pārliecība, ka viss būs labi, ka bērniņš ir ļoti ļoti gaidīts. Tas ir tāpat kā stāvēt krustojumā un gaidīt zaļo gaismu. Ja esi gatavs šim mirklim, kad iedegsies zaļais luksturis, viss patiešām norit ļoti mierīgi.

— Preiļu dzemdību nodaļā populāras ir ģimenes dzemdības. Kā šo svarīgo notikumu uztver

topošie tētuki?

— Vīriešu attieksme ir ļoti dažāda. Dažs sēž kaktiņā un lasa avīzi, dažs gaidot iemieg. Citi ir lieliski palīgi medīkiem un savām sieviņām.

Pavisam nesen mani no sirds pārsteidza kāds tētis. Tik lielu vīrieša prieku un sajūsmu es vēl nekad nebiju redzējusi. Viņš teica, ka neko skaistāku un lielāku kā bērna piedzimšana neesot savā mūžā piedzīvojis. Tādos brīžos pat esmu gatava apraudāties, sirdī uz ilgu laiku paliek siltums.

— Pēdējā laikā arvien biežāk sāk runāt par to, sievietes varētu dzemdēt arī mājās – ierastos apstākļos un vidē.

— Saprotiet, mūsu sadzīves apstākļi tomēr nav piemēroti mājas dzemdībām. Dzemdību norise nav prognozējama. Ja pēkšņi gadās sarežģījumi, ko tad?

Uzskatu, ka Preiļu slimnīcas dzemdību nodaļa ir ļoti progresīva. Vairāki mazuli ir nākuši pasaulē dušā, kad viņu māmiņām uz muguras list silti ūdens. Tāda bijusi māmiņu vēlēšanās. Ja būtu attiecīgi apstākļi, droši vien būtu sievietes, kuras dzemdētu arī ar ūdeni piepildītā baseinā, kā tas notiek citur pasaulē.

— Kādas jums liekas mūsu sievietes, vai viņas ir pietiekami veselas un laimīgas?

— Latgales sievietes manuprāt ir ļoti ļoti skaistas. Viņas nebaidās smaga darba, bet tomēr spēj saglabāt sevi gan dvēselisko, gan fizisko skaistumu.

Diemžēl situācija medicīnā valstī kopumā un sevišķi Latgalē ir sarežģīta — cilvēki slimo, pie ārstiem nāk ar jau ielaistām kaitēm. Taču es cenšos dzīvot ar pārliecību, ka nākotnē viss būs labi. Varbūt pēc dabas esmu pārāk liela optimiste, bet citādi neprotu... Pat tad, ja aizloga ir lietūs un slapjdraņķis, es iemeslu labam garastāvoklim sev izdomāju. Kad jūtu, ka ir pavisam slikti, tad eju gulēt.

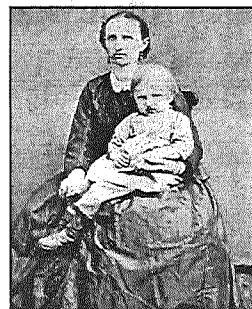
— Kurš no četriem gada laikiem ir jūsu jūtais?

— Man patīk visi. Rudens – ar krāsainām lapām, ziema – ar baltu sniegu. Dievinu dzeltenu pieneņu pilnas pļavas pavasarī. Bet vasarā es atpūšos, uzkrāju enerģiju visam gadam. Man noteikti vajag ūdeņu tuvumu, īpaši jūru. Katru vasaru vismaz uz trim četrām dienām kopā ar ģimeni braucam uz Tūju Limbažu rajonā. Pirms gadiem piecpadsmit tur bija vēl pavisam mežonīga pludmale. Tagad gan Tūja vasarās pamazām veidojas par tūristu pilsētiņu, taču daba ir tikpat lieliska. Ik vakaru eju skatīties saulrietu, un ik vakaru eju skatīties saulrietu, un ik vakaru eju skatīties saulrietu, un ik vakaru eju skatīties saulrietu. Vienkārši apbrīnojami!

Daudz laika pavadām pie Latgales ezeriem. Vīrs ir kaislīgs makšķernieks, arī man reizēm patīk kādu zivtiņu uz makšķerāča dabūt. Īpaša ir nakts zveja, piemēram, samu ķēršana Daugavā.

● Svetlana Morozova teic, ka Ventpils esot vienīgā pilsēta Latvijā, kur vēl būtu jāaizbrauc kopā ar ģimeni. Apeļota Igaunija un Lietuva. Šajā attēlā Svetlana kopā ar vīru Andreju un meitu Kristīni redzami Ragankalnā Lietuvā. Foto no S.Morozovas albuma

● Dorimedonts Aļeņikovs (1866. – 1919.), viņa sieva Antoņina, kā arī Dorimedonts divu gadu vecumā ar savu māti Jepistimiju Saveljevu.

Pilī atgriežas dzīvība

Sākums J. Iappusē.

Pils novada ikdienas kontekstā

Pagasta iedzīvotāju un vietējo skolasbērnu interese par atjaunoto pili ir liela. Tē ik dienas ierodas apmeklētāji. Daļai no iedzīvotājiem tā saistās ar skolas gadu atmiņām, citi vēlas savām acīm pārlicināties par līdzekļu lietderīgu izlietošanu. Tiem, kas šeit cerējuši ieraudzīt kaut ko no 19. gadsimta spožuma un greznības, nākas vilties. Atjaunošanas mērķis nav bijis pilij piedot muzejisku izskatu, bet sagatavot atbilstoši mūsdienu priekšstatiem par ērtiem darba apstākļiem. Sienu un griestu aparātē izmantoti moderni celtniecības materiāli. Kabinētu durvis izgatavotas no priedes koka. Ko nebija skāris laika zobs, tas atstāts kādreizējā izskatā. Piemēram, durvju ozolkoka stenderes. Remonta laikā atklājies, ka stenderu neredzamā daļa ievadīta sienā 30 centimetru dziļumā. Izlaugt šādas vērtības nebūtu prāta darbs. Tāpēc visas jaunās, maigi dzeltenpelēko toņu priedes koka durvis izskatās kā ierāmētas tumšbrūnos ozolkoka rāmjos.

Uz pils otro stāvu var nokļūt pa senatnīgām kāpnēm, kuru rašanās laiks nav zināms. Tomēr remonta gaitā atklājušies vēl senāku kāpņu balsti, pēc kā nosakāms, ka kāpņu izvietojums ir bijis savādāks – perpendikulārs pašreizējam.

Padome uz pils otro stāvu pārcelsies, kad būs ierīkota telefona līnija un interneta pieslēgums.

Piemin pēdējo īpašnieku

Pēc oficiālās pils atklāšanas, kas notika februāra vidū, novada kultūras centra vadītāja Monika Livdāne un kultūras darba organizatore Astrīda Dambīte aicināja uz Aļeņikovu dzimtas atceres sarakojumu. Tajā piedalījās Dorimedonta Aļeņikova mazmeita Lidija Paļčeha un viņas ģimene.

Monika Livdāne, kā arī ciemiņi — Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja direktore Tēkla Bekeša, pensionētais skolotājs, Vārkavas novada vēstures pazinējs Eduards Valainis iepazīstināja ar pils vēsturi, tās nozīmi vietējā

dzīvē, stāstīja par vietējiem kultūras un mākslas darbiniekiem, literātiem. Savās atmiņās par dzimtas likteņgaitām dalījās Lidija Paļčeha. Vectēvs, bijušais pils īpašnieks, miris sen pirms viņas piedzimšanas, taču kopš trīs gadu vecuma Lidiju audzināja vecmāmiņa Antoņina, Dorimedonta dzīvesbiedre. Dzīvoja netālu, uz sava zemes gabala, kas bija piešķirts pēc pils nacionalizēšanas. Toreiz, kad augām, stāstīja Lidijas kundze, bija tādi laiki, ka par saviem radurakstiem un bijušajiem īpašumiem nemēdza runāt. Tāpēc skolas apmeklēšana, kura atradās vectēvam kādreiz piederošajā pilī, meitenei nekādas emocijas nerādīja.

Lidija kopā ar vecmāmiņas ģimeni nonāca izsūtījumā. Vecmāmuļa Sibīrijā nomira. Pēc atgriešanās no Sibīrijas Lidija mācījās medmāsu audzinātāju kursus, strādāja Salaspils un Rīgas bērnu dārzos. Kad sākās zemes denacionalizācija, atgriezās uz Latgali, bet nu, pēc dzimtajā pusē pavadītajiem 13 gadiem, pārceļas uz Līvāniem. Divatā ar vīru, abiem pensionāriem saimniekošana laukos vairs neesot pa spēkam, bet pieaugušie bērni nevēloties nodarboties ar lauksaimniecību. Bijušā pils īpašnieka otrā mazmeita Irēna, Lidijas māsa, dzīvo Rīgā.

Atceres sarakojumā uzstājās arī novada domes priekšsēdētāja Astrīda Spuriņa, Vārkavas vidusskolas direktore Anita Vilcāne. Klātesošie tika iepazīstināti arī ar ideju par novada muzeja dibināšanu. Pirmo eksponātu — japāņu durkli — topošajai ekspozīcijai nodeva domes izpilddirektors Elmārs Sparāns. Apsūbējušais ierocis ar visu maksti uziets remonta laikā pils bēniņos zem pusmetru bieža atkritumu slāņa. Vērtīgas simts un vairāk gadu vecas, vectēva ģimenē lietotas mantas vārkaviešu apskatīšanai bija atvēlējuši Lidija Paļčeha — galda piederumus, sviesta kuļamo, dekoratīva auduma fragmentu, drēbju pakaramo. Uz tikšanās Lidija Paļčeha bija paņēmusi līdzi saudzīgi glabāto dzimtas relikviju — vectēva albumu ar unikālām fotogrāfijām no Tjumeņas — Omskas dzelzceļa būvdarbiem, kurus D. Aļeņikovs vadīja. Klātesošajiem bija iespēja aplūkot dzimtai piederošas enciklopēdijas sējumu, senu oriģinālgleznu.

● Vārkavas pils pirmās kārtas remontam — otrā stāva telpu, kā arī pirmā stāva foajē atjaunošanai — izlietoti 20 000 latī. Savā kādreizējā izskatā saglabājušās kāpnes.

● Dorimedonta Aļeņikova atceres sarakojumā ar lielu interesi ieskatu pils un novada centra vēsturē noklausījās daudzi vārkavieši. Priekšplānā — bijušā pils īpašnieka mazmeita Lidija Paļčeha. Foto: M. Rukosujevs

Savi spoki un stāstiņi par tiem

Vārkavas muižas pilij esot kāda sieviešu dzimtas spocene, dārzniece, kam vairāk gan patīkot klist pa parku. Bet pavisam reālu tikšanos ar spoku nesen piedzīvojuši trīs policisti. Savā postenī nakts vidū novada centrā ieraudzījuši kādu visai steidzīgu cilvēku. Kārtības sargi viņam metušies pakal, ķēruši pie rokas, ... bet bēglis izkūpējis kā nebijis.

Un vēl, — pils atklāšanas sarakojumā ne no šā, ne no tā nokritis sienas spogulis.

L.Rancāne

SABIEDRISKAJĀS ORGANIZĀCIJĀS

Starpkultūru dialogs Preiļos

Uz tikšanos «Starpkultūru dialogs» Preiļos ieradās vairāku Latgales kultūras un nacionālo biedrību pārstāvji no Rēzeknes, Jēkabpils un Daugavpils.

Bija pārstāvētas poļu, baltkrievu un slāvu sabiedriskās organizācijas. Līdz šim katra no minētajām nevalstiskajām organizāci-

jām darbojās atsevišķi, un mēs viena par otru zinājām maz, teica Tatjana Kolosova, kurai ir uzticēta mazākumtautību kultūras un nacionālo biedrību koordinatore loma Latgalē. Tatjana Kolosova sanāksmē piedalījās arī kā Preiļu slāvu kultūras biedrības pārstāve.

Tikšanās dalībnieki izskatīja vairākus jautājumus, kas saistīti ar biedrību problēmām, bet vis-

pirms notika iepazīstināšana ar pārstāvētajām organizācijām. Uzmanība tika pievērsta plašākai savstarpējas informācijas apmaiņas iespējām. Kā atzina sanāksmes dalībnieki, problēmas rada tas, ka biedrību darbā trūkst pieredzes un zināšanu projektu izstrādei, kas saistīti ar sociālas dabas un nacionālās kultūras jautājumiem. Sanāksmes dalībnieki

atzina, ka ne vienmēr nacionālajām biedrībām izdodas nodibināt sadarbību ar pašvaldībām. Kā pozitīvi piemēri tika minēti kultūras un nacionālo biedrību sakari ar pašvaldībām Daugavpilī un Rēzeknē, bet joprojām tas nav izdevies Jēkabpilī.

Uz tikšanos «Starpkultūru dialogs» bija ieradušies arī Īpašo uzdevumu ministrijas sabiedrības

integrācijas lietu departamenta pārstāvji. Klātesošie iepazīnās ar jauniem likumdošanas jomā attiecībā uz nevalstiskajām organizācijām.

Sanāksmē tika spriests arī par Latgales kultūrnacionālo biedrību asociācijas izveidošanu.

L.Rancāne

LATVIJA...
...EIROPĀ

No mūsu skolām atskaita vairāk zēnu nekā vidēji ES valstīs

Latvijā no skolām atskaitīto zēnu skaits ir lielāks nekā vidēji ES valstīs, savukārt atskaitīto meiteņu skaits ir zem vidējā ES līmeņa. Tā secināts Izglītības un zinātnes ministrijas sagatavotajā informatīvajā ziņojumā.

Tajā arī norādīts, ka augstskolu beidzēju skaits matemātikas zinātnēs, dabaszinātnēs un informācijas tehnoloģijās Latvijā ir zem ES vidējā līmeņa. Arī studentu skaits Latvijā šajās nozarēs ir ievērojami zem ES vidējā līmeņa: Latvijā — 16%, ES — 26%.

Piecpadsmit gadus vecu jauniešu īpatsvars ar zemu lasītprasmi Latvijā ir 30%, ES — 17,2%. Ministrija aprēķinājusi, ka izglītībai no iekšzemes kopprodukta Latvijā tiek tērēti 5,86%, ES — 4,94%.

LETA

Palīdzēs izklūt no bezcerības
un nabadzības

VIEDOKLIS

Latvijas uzņēmēja iespējas
Eiropā

Nevienlīdzības un dzimumu diskriminācijas mazināšana darba tirgū Latvijā ir Eiropas Kopienas iniciatīvas EQUAL programmas mērķis.

Valdība februārī akceptējusi Labklājības ministrijas izstrādāto sadarbības plānu 2004.-2006. gadam, informē Labklājības ministrijas komunikācijas dienests. EQUAL īpašu uzmanību pievērš sociālās atstumtības riskam pakļautām iedzīvotāju grupām.

Prāvs finansējums

Viens no EQUAL darbības pamatprincipiem ir politiskās domāšanas maiņa jeb jaunrade. Tā ļaus šīs programmas laikā realizēt dažādus pilotprojektus, savas idejas un arī apgūt citu valstu pieredzi. Viens no projektu realizācijas priekšnosacījumiem ir sadarbība ar vismaz divām ES dalībvalstīm.

EQUAL laikā paredzēts veikt situācijas izpēti un analīzi, lai noskaidrotu šķēršļus, kas traucē cilvēkiem iesaistīties un būt sekmīgiem darba tirgū Latvijā. Būs iespēja attīstīt nodarbinātības, mācību un tālākizglītības pakalpojumus. Sabiedrība tiks informēta par diskriminācijas cēloņiem un sekām, saņems atbalstu darba un darba prakses vietu izveidei.

Programmas finansējums no 2004. līdz 2006. gadam ir desmit miljoni eiro — astoņi miljoni ir Eiropas finansējums, Latvijai jāatvēl divi miljoni eiro.

Kas drīkstēs iesniegt
projektus EQUAL
programmai?

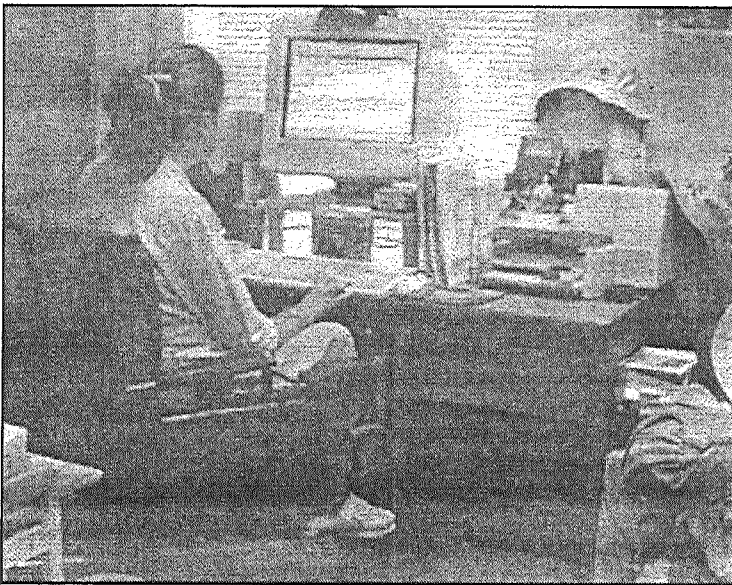
Vai tā varētu būt, piemēram, kāda invalīdu, sieviešu organizācija, interešu grupa? Uz jautājumiem atbild Juris Vīgulis, Labklājības ministrijas Komunikācijas departamenta sabiedrisko attiecību speciālists.

— EQUAL programmas dalībnieks var būt juridiska persona. Taču projektu (EQUAL gadījumā — darba programmu) īsteno nevis viena organizācija, bet gan vairāki sadarbības partneri Latvijā, piesaistot vismaz vienu citas ES dalībvalsts organizāciju. Gatavojoties EQUAL ieviešanai Latvijā, no šī gada aprīļa līdz septembrim Labklājības ministrija plāno pieņemt pieteikumus EQUAL atbalsta saņemšanai.

Kas jānorāda
pieteikumā?

Pieteikumā būs jānorāda šāda informācija:

✓ iesaistītie partneri (organizācijas, kas vienojušās par kopīgas darba programmas īstenošanu — valsts un pašvaldību institūcijas, nevalstiskas organizācijas, komercsabiedrības u.c.) un to atbildību (tostarp finanšu uzskaites

● Izmantojot EQUAL projektus, iespējams darba dzīvē iesaistīt dažādus sabiedrības slāņus, arī invalīdus.

MĒRĶI

EQUAL atbalsts tiks koncentrēts šādās jomās:

■ Darba tirgus pieejamības un darbības veicināšanai sociālās atstumtības riska grupām — 53 procenti no kopējā programmas finansējuma. Šādas grupas ir vairākas, piemēram, invalīdi, ilgstoši bezdarbnieki, personas, kuras atrodas ieslodzījuma vietā vai ir atbrīvotas no ieslodzījuma, arī vecāki (visbiežāk mātes), kuri atgriežas darba tirgū pēc bērnu kopšanas atvaļinājuma.

■ Vienādu iespēju politikas nodrošināšanai, lai veicinātu ģimenes un darba dzīves apvienošanu, kā arī mazinātu darba tirgus iedalījumu «vīriešu un sieviešu profesijās». Šim mērķim paredzēti 34 procenti no kopējā programmas finansējuma.

■ Patvēruma meklētāju (tostarp arī cilvēku tirdzniecības, prostitūcijas eksporta upuru) sociālai integrācijai atvēlēti pieci procenti no kopējā programmas finansējuma.

un administrēšanas funkciju) sadalījums;

✓ jāpamato pieprasījuma atbilstība EQUAL programmas mērķiem un principiem;

✓ problēmas un tās iecerētā risinājuma apraksts;

✓ starptautiskās sadarbības mērķi u.c.

Pieteikuma viedlapu Labklājības ministrija izstrādās līdz šī gada 1. aprīlim.

Cik ilgā laikā projekts
jārealizē?

Apstiprinātie EQUAL atbalsta saņēmēji 2005. gada sākumā slēgs starptautiskas sadarbības vienošanos un sāks darba programmu īstenošanu, kam paredzēti aptuveni divi gadi. Obligāts nosacījums EQUAL dalībniekiem ir darba rezultātu apkopošana, analīze un

izplatīšana, šim mērķim saņemot papildu finansējumu.

Tāpat invalīdu biedrība vai cita reģistrēta sabiedriska organizācija var vai nu pulcēt ap sevi citas organizācijas, vai arī iesaistīties kādā sadarbības partnerībā atbilstoši EQUAL programmas tēmām.

Kur un kad iesniegt
EQUAL projektus?

Pieteikumus varēs iesniegt Labklājības ministrijā. Plānots, ka projektus varēs pieteikt no 2004. gada aprīļa līdz septembrim. Jautājumus par EQUAL var uzdot Eiropas Sociālā fonda interneta mājaslapā www.esflatvija.lv. Var arī zvanīt Labklājības ministrijas EQUAL politikas nodaļas vadītājai Sanitai Zaksai pa tālruni 7021777.

FAKTI

■ Darbspējīgo iedzīvotāju skaits Latvijā (no 15 līdz 64 gadu vecumam) — 1094,8 tūkstoši, no tiem 48,5% — sievietes, 41,6% — nelatvieši.

■ Jauniešu (vecumā no 15 līdz 24 gadiem) līdzdalība tirgū — 39%.

■ No kopējā bezdarbnieku skaita 21,2% ir jaunieši: profesionālās izglītības nav 66,2% jauniešu bezdarbnieku, pamatskolas izglītība — 40,2%, darba pieredzes nav 46,7% jauniešu bezdarbnieku.

■ Augstākais nodarbinātības līmenis Rīgas rajonā — 64%, zemākais Latgalē — 52%.

■ Tikai 13% invalīdu darbaspējīgā vecumā ir atraduši darbu. 2% no visiem Valsts nodarbinātības aģentūrā reģistrētiem bezdarbniekiem ir invalīdi.

Dati no Kopienas iniciatīvas EQUAL programmas 2004. - 2006. gadam

Strauji tuvojas 1. maijs, kas saistīts ar Latvijas iestāšanos Eiropas Savienībā. Tomēr mani kā uzņēmēju mācības, ka vairākiem mūsu zemes esošo un potenciālo uzņēmēju šis fakts saistīts ar abstraktiem jēdzieniem par fondiem, finansēm un sadarbību, ko mēs varbūt kaut kad dažādu apstākļu sakritības dēļ varēsim izmantot. Žēl, jo iespējas ir patiešām reālas.

Kamēr valsts nav izstrādājusi mehānismu, kā Latvijas uzņēmēji var piekļūt ES struktūrfondu naudai, ir jāizmanto tās iespējas, kas ir pašu uzņēmumu spēkos. Reālais līdzekļu piesaistes veids ir dažādi ES projekti, kuros sastopas gan esošo, gan kandidātvalstu intereses. Tie mums paver iespējas rast sadarbību un finansējumu, kas tik ļoti nepieciešams uzņēmējdarbības sākšanai un attīstībai.

Atbildot uz jautājumu, kā panākt ES naudas piesaisti saviem uzņēmumiem, mana atbilde ir: dažādas sabiedriskās organizācijas. Uzņēmēju organizācijas un sabiedrības tīkli gan reģionos, gan valstī ir tās struktūras, kas ir spējīgas pārstāvēt uzņēmēja intereses un mērķus. Jebkuras šādas organizācijas aktīva darbība saskarsies ar līdzīgu organizāciju interesēm citās valstīs, liekot pamatus sadarbībai un jauniem resursiem. Lai viss kopumā neskanētu kā skaita pasaka, teikšu, ka gada laikā, kopš dibināta sabiedriskā organizācija «Lidere», mēs esam izveidojušas sadarbību ar uzņēmējām dažādos Latvijas reģionos, kā arī Somijā, Igaunijā, Zviedrijā, Vācijā.

Patlaban viens no aktuālākajiem jautājumiem ir informācijas pieejamība, tādēļ «Lidere» 16. aprīlī organizēs konferenci semināru Latvijas uzņēmējām «Da-

lisimies pieredzē». Tajā tiks skatītas Eiropas sniegto resursu apgušanas un izmantošanas iespējas, diskutēsim par reālām aktivitātēm, kas Latvijas uzņēmējām ir pieejamas.

Līdzšinējā pieredze, tiekoties un diskutējot ar uzņēmējām citās valstīs, liecina, ka esošās ES valstīs nemaz tik atvērtas un atklātas pieredzes apmaiņai nav. Tā teikt, neviens mūs negaida ar atvērtu karti, kurā iezīmēti ceļi un aprakstītas darbības, kas nodrošina veiksmi, finansējumu un izaugsmi. Tātad mūsos saskata konkurentus. Es neuztveru to kā negatīvu faktoru, bet gan kā realitāti, kas jau tagad mums ļauj nostāties līdzvērtīgās pozīcijās ar ES valstu organizācijām. Mūs uzlūko kā vēra nemamu faktoru, ar ko jārēķinās.

Jaunās ES valstīs ir nepieciešamas kā sadarbības valstis, lai realizētu ES iekšienē iecerētos projektus, savukārt mums ir vajadzīga pieredze, izglītoti cilvēki, kas māk rakstīt šos projektus. Mūsu valsts sabiedrisko organizāciju pārstāvjiem līdzīgi kā Latvijai kopumā nav pieredzes, zināšanu un prasmes rakstīt šos tā dēvētos Briseles projektus. Es uzskatu, ka šī joma ir ārkārtīgi mobilizējoša un veicinoša faktors, kas ļaus uzņēmējdarbībai attīstīties reģionos un izmantot jaunu «atsperšanās punktu». Iesaistīšanās ES projektos nodrošinās ne tikai «Briseles valodā» runājošu vai rakstošu cilvēku darbošanos mūsu interesēs. Tā ir arī jauna pieredze, ko mēs varam apgūt uz citu rēķina. Iespējas, kas tiek dotas, neviens cits, izņemot pašas uzņēmējas, neatradīs un neizmantos.

A. Viksna,
uzņēmēja, biznesa un
profesionālo sieviešu
sabiedriskās organizācijas
«Lidere» valdes
priekšsēdētāja

JAUTĀJĀT — ATBILDAM

ES apbedīšanas sfērā neiejaucas

— Kādas ir ES prasības apbedīšanas jautājumos, vai varam gatavoties jaunai kārtībai un rītuāliem?

Eiropas Savienība dalībvalstīm nenosaka apbedīšanas noteikumus, jo katrā valstī atšķiras reliģiskie, kultūras vai ētiskie motīvi, informē Veselības ministrijas Epidemioloģiskās drošības, pārtikas un uztura nodaļas vadītāja Inga Šmate.

Eiropas Savienība regulē tikai tos jautājumus, kas attiecas uz vides piesārņojumu un sabiedrības veselību. Vienīgās ES prasības ir iestrādātas likumā «Aizsargiosla ap kapsētām», tajā ir noteikta robeža, lai ap kapsētām netiktu piesārņota vide. Kapsētu apsaimekošanas noteikumus savukārt izdod katra pašvaldība.

Arī morgiem Eiropas Savienībā netiek noteiktas īpašas prasības, tas paliek pašu valstu ziņā. Latvijā uz šo jomu attiecas Ministru kabineta 1999. gada 1. augusta noteikumi nr. 6 «Kārtība, kādā veicama personu medicīniskā un laboratoriskā pārbaude, obligātā un piespiedu izolēšana un ārstēšana infekcijas slimību gadījumos», kā arī Epidemioloģiskās drošības likums.

Atbildi sagatavoja I.Paegle

Sīlukaina pagastā

■ **BRĪVU ZEMJU KĀROTĀJIEM VAIRS NAV UZ KO CERĒT.** Pašvaldībā praktiski vairs nav brīvu zemju platību, uz kurām varētu pretendēt gan pagasta, gan citu pašvaldību iedzīvotāji, informē padomes priekšsēdētājs Juris Leicis. Neizmantoti ir tikai nedaudzi zemes gabaliņi aptuveni hektāra platībā, uz kuriem atrodas bijušās paju sabiedrības lauksaimniecības būves vai to atliekas.

— Vislielākā interese par brīvo zemju iegūšanu bija pagājušā gada nogalē, — teic J. Leicis. — Sīlukalnā zemi gribēja iegūt gan fiziskas, gan juridiskas personas no Latgales, arī no Vidzemes un Kurzemes. Pieteicās uz jebkurām platībām, neskatoties uz to, vai brīvais zemes gabals ir liels vai mazs, pirms vai krāmiem aizaugusi pļava. Daži attālākie zemes kārotāji minēja konkrētu mērķi, piemēram, ierīkot koku stādu audzētavu, taču varēja nojaust, ka lielākā daļa no viņiem cer uz zemes cenu pieaugumu.

Atbilstoši likumos noteiktajai kārtībai, informācija par brīvajām platībām bija pieejama arī pagasta cilvēkiem. Uz katru zemes gabalu varēja pieteikties arī vietējie pretendenti. Ar pagasta padomes izdotā informatīvā biļetena palīdzību sīlukalnieši tika mudināti paši izrādīt iniciatīvu un neatdot lauku svešiniekiem. J. Leicis atzīst, ka vietējie bijuši samērā kūtri un uz zemi pieteikušies piesardzīgi.

■ **INFORMATĪVĀ DIENA PAGASTA LAUDĪM.** Uz februāra nogalē notikušo pagasta padomes organizēto informatīvo dienu bija ieradušies aptuveni piecdesmit pašvaldības iedzīvotāji. Ar viņiem tikās Preiļu lauksaimniecības konsultāciju biroja darbinieki, kuri zemniekus iepazīstināja ar valsts subsīdiu saņemšanas kārtību.

Pārskatu par pagasta padomes 2003. gada budžeta izpildi sniedza pašvaldības vadība, par šogad darāmo un problēmām stāstīja arī pagasta iestāžu vadītāji.

■ **IZSTRĀDĀS PROJEKTUS UN REMONTĒS SKOLU.** Pagasta padome pašlaik veic cenu aptauju ūdensapgādes un kanalizācijas tehniskā projekta izstrādei. Piedāvājumi tika izsūtīti piecām firmām. Kad būs noskaidrots labākais piedāvājums, pašvaldība plāno naudas līdzekļu iegūšanai šim projektam piesaistīt kādu fondu.

Pagājušajā gadā pagasta padomē tika pieņemts politisks lēmums par nepieciešamību Sīlukalna pamatskolā izbūvēt sporta zāli. Šogad ir jāizstrādā projekta tehniskā dokumentācija. Kā uzskata pagasta padomes priekšsēdētājs J. Leicis, sporta zāles celtniecības uzsākšana varētu iekavēties sakarā ar to, ka nav skaidrības valdības nostājā par atbalstu lauku pašvaldību infrastruktūras sakārtošanai. Līdzšinējā situācija liecina, ka turpmāk varētu tikt atbalstīti tikai projekti novadu centros, bet Sīlukalna pagasts pēc 102 novadu projekta nebūs novada centra.

Pašvaldības budžetā šogad jau paredzētas konkrētas naudas summas, kas būs jāiegulda Sīlukalna pamatskolas ēdnīcas un virtuves remontā. Šie remontdarbi nepieciešami, lai telpas sakārtotu atbilstoši Pārtikas un veterinārā dienesta prasībām. Remonts skolā tiks uzsākts pēc mācību gada beigām.

Silajāņu pagastā

■ **IZSKATA IESNIEGUMUS.** Kārtējā pagasta padomes sēdē deputāti izskatījuši un atbalstījuši 12 pašvaldības iedzīvotāju lūgumus daļēji segt uzturēšanās izdevumus slimnīcā. Pagasta budžetā arī šogad paredzēts, ka šim nolūkam ikviens pagasta iedzīvotājs var izmantot 10 latus.

Trīs personas no citām pašvaldībām bija griezušās pagasta padomē ar lūgumu piešķirt brīvo zemju platības. Sakarā ar to, ka pagastā neizmantotu platību vairs nav, lūdzējiem tika atteikts. Kā informē pagasta padomes priekšsēdētāja Marija Trifanova, pašvaldībā apstiprināts brīvo zemju saraksts (aptuveni 50 hektāru platībā), kas atrodas pārpuvotās vietās un nav izmantojamas lauksaimniecībā.

■ **PAGASTMĀJAS REMONTAM NAV NAUDAS.** Pagasta padomes ēkai, kurā atrodas arī kultūras nams, steidzami nepieciešams remonts, taču remontdarbu projektam un arī celtniecības darbiem naudas pagaidām nav. Visaktuālākā problēma ir apkures ierīkošana. Kā pastāstīja padomes priekšsēdētāja M. Trifanova, centrālās apkures sistēma ēkā netiek lietota jau kopš paju sabiedrības likvidēšanas, kabineti ziemā tiek apsildīti ar elektrību. Ja pašvaldības iedzīvotāji godprātīgi maksās īpašuma nodokli, deputāti šos līdzekļus cer izmantot remontdarbu projekta izstrādei. Pagaidām īpašuma nodokļa parādu summa ir 3000 latus.

INFORMĀCIJA

Zemnieku sētās jābūt sakārtotai tehnikai

Statistika liecina, ka šī gada 1. janvārī Preiļu rajonā ir reģistrēti 3218 traktori un 1811 piekabes.

Skaitļi ir iespaidīgi, tomēr jāatzīst, ka vairāk nekā puse no šīs tehnikas ir vecāka par 15 gadiem un zemnieku saimniecībās saglabājusies vēl no kolhozu laikiem. Lai nodrošinātu tās atbilstību tehniskajiem noteikumiem, nepieciešama īpaša uzmanība un kontrole. Tomēr ikgadējo valsts tehnisko apskati pērn izgāja tikai 52% traktoru un 46% piekabju.

2003. gadā rajonā iegādāti un reģistrēti 19 jauni traktori, 172 cilvēki ieguvuši traktortehnikas vadīšanas tiesības. Aktīvākie jaunas tehnikas iegādē ir Vārkavas novada Rožkalnu pagasta zemnieki. Vairākās saimniecībās nopirkti «FENDT FARMER» markas traktori, iegādāts jauns graudu novācamais kombains «FENDT 5180», traktori «Renault Temis». Galēnu pagastā nopirkts jauns traktors «Valtra» un itāļu «Landini». Pavisam pērn rajonā reģistrēti 170 traktori un 96 piekabes.

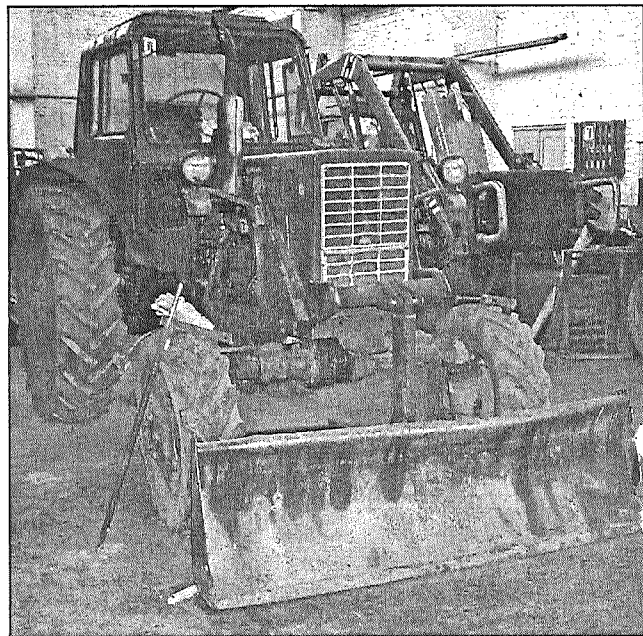
Jau no 2002. gada 1. janvāra traktortehnikai un tās piekabēm jābūt jaunā parauga valsts numura zīmēm. Šobrīd šādas numura zīmes ir tikai 71% traktoru un 73% piekabju. Zemniekiem der atcerēties, ka tehniku ar vecajām numura zīmēm ekspluatēt (izkustināt no vietas) aizliegts. Bez jaunā numura nevarēs iziet arī tehnisko apskati, kā arī pirkt, pārdot, ieķīlāt tehniku un veikt citas darbības. Administratīvais sods par traktortehnikas ekspluatāciju ar nederīgu valsts numura zīmi ir no 25 līdz 50

latiem.

Apkopojot datus par traktortehnikas skaitu rajonā, rodas iespaids, ka tās ir ļoti daudz. Taču patiesībā liela daļa reģistrā esošo tehnikas vienību ir neizmantojamā un no uzskaites nenonēmtā tehnika. Lielākoties tie ir izkomplektēti traktori, kas netiek izmantoti un vienkārši stāv kaut kur aiz šķūņa vai grāvmalā, ieauguši nezālēs. Ir gadījumi, kad īpašnieks jau miris vai mainījis dzīvesvietu, pat aizbraucis no valsts, taču reģistrā joprojām skaitās kā traktora īpašnieks. Šādos gadījumos tehnika obligāti ir jānoņem no uzskaites.

Daudzi īpašnieki domā, ka līdz ar tehnikas noņemšanu no uzskaites zūd arī īpašuma tiesības uz šo tehniku. Patiesībā tā nav. Reģistrācijas dokumentos tikai tiek izdarīta atbilstoša atzīme un tie glabājas pie īpašniekiem. Ja gadījumā īpašnieki vēlāk grib tehniku saremontēt vai pārdot, tās atjaunošana uzskaitē vienkārši nokārtojama. Tehniskā stāvokļa pārbaude, traktoru reģistrējot, netiek prasīta.

Aprīlī rajonā sāksies ikga-

dējā valsts tehniskā apskate traktoriem un piekabēm. Galvenā uzmanība šogad tiks veltīta tieši tehniskajam stāvoklim, kā arī darba un dabas aizsardzības prasību ievērošanai. Atlikušajās nedēļās zemniekiem jāsakārto tehnika un reģistrācijas dokumenti, jānomaina vecās valsts numuru zīmes. Arī pašiem īpašniekiem nepieciešams dokuments par veiktu medicīnisko apskati, kā arī jānomaina vecās traktortehnikas vadīšanas tiesības. Tiesību derīguma laiks ir 10 gadi.

Lai reģistrētu jaunus traktorus, kuri ražoti, sākot ar 2003. gadu, obligāti jābūt rūpnīcas izsniegtam Eiropas Savienības prasību atbilstības

sertifikātam: Šo prasību ievērošanu kontrolē Valsts tehniskās uzraudzības inspekcija, kur var saņemt informāciju par visiem jūš interesējošiem jautājumiem.

Valsts tehniskās uzraudzības inspekcija atgādina, ka tikai un vienīgi saimnieks pats ir atbildīgs par savu kustamo īpašumu un pats izlemj, ievērot likumā noteiktās prasības un normas vai ne. Sakārtota tehnika un dokumentācija radīs drošības sajūt tās īpašniekiem.

S.Reinis,
Valsts tehniskās
uzraudzības inspekcijas
Preiļu rajona daļas
vadītājs

Zemkopības ministrija ierosina mainīt degvielas apjomu reģistrēšanas kārtību lauksaimniecības un meža izstrādes uzņēmumiem

Zemkopības ministrija (ZM) izvērtējusi Finanšu ministrijas (FM) izstrādātos grozījumus Ministru kabineta noteikumos «Naftas produktu (degvielas) aprites noteikumi» un ierosina grozīt šo noteikumu VII nodaļu «Kārtība, kādā iegādājama degviela uzņēmuma darbības nodrošināšanai».

FM piedāvātā kārtība degvielas iegādei paredz, ka uzņēmumam, kura degvielas patēriņš gada laikā sasniedz 60 tonnas un nākamajā gadā plānots pārsniegt 60 tonnas, jāreģistrējas Valsts ieņēmumu dienestā (VID), pirms tam nokārtojot virkni dokumentu. Šie noteikumi grozījumi stājušies spēkā 2004. gada 1. janvārī, un saskaņā

ar tiem degviela ir jāiegādājas un jāreģistrē visiem lauksaimniecības un meža izstrādes uzņēmumiem.

ZM uzskata, ka, ievērojot šo kārtību, zemnieku saimniecības, kuras nodarbojas ar lauksaimniecības vai meža izstrādes darbiem un uzkrāj lielākus apjomus degvielas, lai nodrošinātu lauksaimniecības un mežsaimniecības tehnikas darbu visu sezonu, būs spiestas darboties kā benzintanki. Turklāt nepieciešamo izziņu kārtošana, lai reģistrētos VID, ir ļoti laikietilpīgs process un prasa papildus izdevumus. Nav arī izprotams mērķis, kāpēc uzņēmumam, kura degvielas patēriņš savas darbības nodrošināšanai kalendāra gadā sasniedz 60 tonnas, jāreģistrējas VID.

Zemnieku saimniecības

par lauksaimnieciskajai ražošanai izlietoto dīzeļdegvielu sakarā ar akcīzes nodokļa atmaksu regulāri VID iesniedz preču transporta pavadzīmes un maksājumus apliecināto dokumentus, kā arī reizi ceturksnī Centrālajai statistikas pārvaldei iesniedz pārskatu par enerģētisko resursu iegādi un izlietošanu, tādējādi nodrošinot kontroli par izlietoto degvielas apjomu. Saimniecību degvielas glabāšanas vietas un tilpnes regulāri apseko valsts institūciju pārstāvji, kas kontrolē vides aizsardzības un bīstamo iekārtu ekspluatācijas noteikumu ievērošanu. ZM uzskata, ka tieši tāpēc lauku uzņēmējiem nebūtu papildus jākārt dokumenti par vides aizsardzības prasību ievērošanu, bīstamo iekārtu reģistrāciju, kā arī papildus jāgatavo atskai-

tes par izmantotās degvielas mērķiem un daudzumiem.

Pamatojoties uz šiem argumentiem, ZM ierosina minētos MK noteikumu grozījumus papildināt ar atsauci, ka šie noteikumi neattiecas uz lauksaimnieciskās produkcijas ražotājiem un meža izstrādes uzņēmumiem, kuri savā uzņēmuma darbības nodrošināšanai izmanto dīzeļdegvielu. Šo ZM viedokli atbalsta arī Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padome.

Par to, vai zemnieku saimniecībām šajā sezonā un arī turpmāk būs jādarbojas līdzīgi kā benzintankiem un jākārt virkne nevajadzīgu formalitāšu, Finanšu ministrija savu atbildi vēl nav devusi.

Zemkopības ministrijas
preses un sabiedrisko
attiecību nodaļa

IZGLĪTĪBA, JAUNRADE

«Sauls skolas» audzēkņu izstāde

Līvānos, Latgales mākslas un amatniecības centrā, Domes ielā 1 no 25. februāra līdz 25. martam skatāma Daugavpils mākslas vidusskolas «Sauls skola» audzēkņu darbu izstāde. Tajā apskatāmi lietišķās mākslas, koka un tekstilmākslas darbi, pastāstīja mākslas un amatniecības centra vadītāja Ilze Griežāne. Centrs apmeklētājiem ir atvērts katru dienu no plkst. 9.00 līdz 18.00, izņemot svētdienas. Savukārt 19. martā «Sauls skolas» pārstāvji Līvānos plāno tikšanos ar interesentiem, lai iepazīstinātu ar skolas piedāvātajām iespējām mācīties rokdarbu, koka izstrādājumu dizaina un citās specialitātēs.

G.Kraukle

Turpinās skolēnu zināšanu pārbaudes

Janvāris, februāris un marts ir mēneši, kurās mācību priekšmetu olimpiādēs savas zināšanas demonstrē visspējīgākie skolēni. Tā ir savdabīga pārbaude arī skolotājiem, lai noskaidrotu, cik kvalitatīvs ir viņu darbs.

Fizikas olimpiādē 11. klasēm rajona olimpiādē pirmo vietu ieguva Jānis Timošenko no Preiļu Valsts ģimnāzijas (PVĢ), bet otro vietu — Igors Sokolovs no Preiļu 2. vidusskolas. Jāņa fizikas skolotāja ir Eleonora Bleive, bet Igors olimpiādei gatavojās ar Ludilas Skačkovas palīdzību.

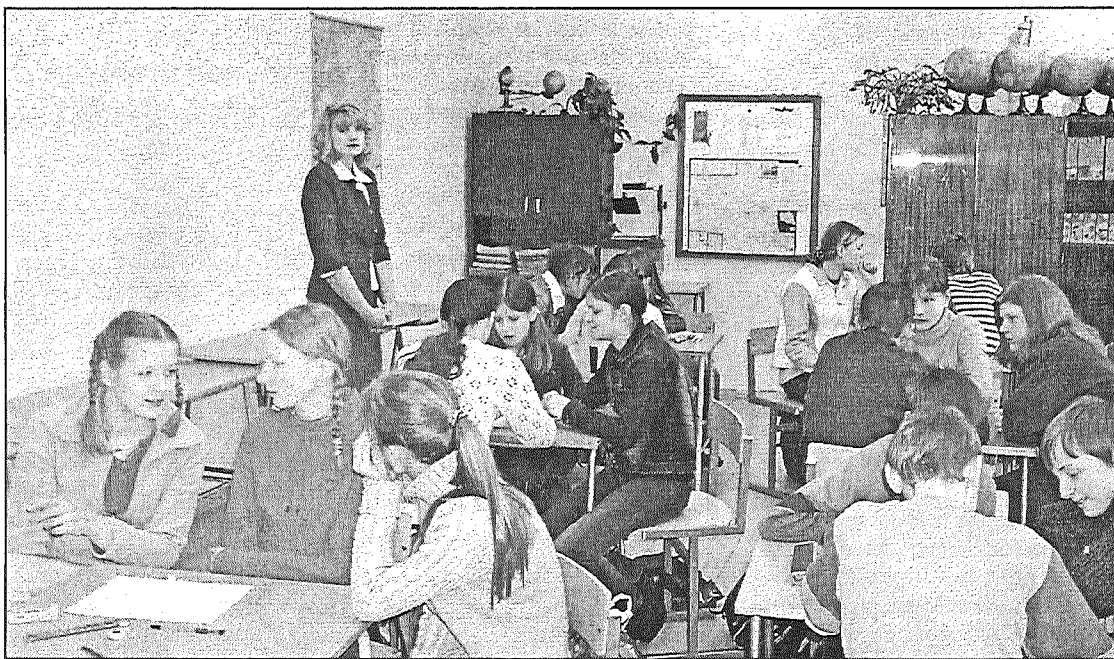
Informātikas olimpiādē 7. – 9. klasēm par uzvarētāju kļuva Anas Bernānes audzēknis Uģis Vilcāns no Preiļu 1. pamatskolas. Otro vietu izcīnīja Oskars Pakers no Sutru pamatskolas, kurš olimpiādei gatavojās Ivara Pakera vadībā.

Vidusskolu grupā otro vietu ieguva PVĢ audzēkņi Kaspars Aleksejevs (skolotājs Juris Erts) un Andrejs Sabanskis (Ivars Pakers).

Matemātikas olimpiādē 9. – 12. klasēm starp 12. klašu skolēniem pirmā vieta netika piešķirta, bet otro vietu ieguva Zane Grigale no PVĢ. Zanes skolotāja ir Līgita Pauniņa.

11. klases skolēnu konkurencē par labāko matemātiķi atzīts Jānis Timošenko no PVĢ, bet otrā vieta piešķirta viņa skolasbiedram Aigaram Strodam. Abi ir skolotājs Līgita Pauniņas audzēkņi. Otrā vieta pienācās arī Normundam Rubenam no Rudzātu vidusskolas. Viņš olimpiādei gatavojās Venerandas Sprinģes vadībā. Šīs skolotājas audzēkņi Mārtiņš Sprinģis un Madara Rudzāte atziti par labākajiem matemātiķiem arī 10. klases skolēnu konkurencē. Mārtiņš ieguva pirmo, bet Madara – otro vietu. Otrās vietas piešķirtas arī PVĢ audzēkņiem Mārim Bečam un Andrejam Sabanskim. Viņus sagatavoja skolotāja Anna Leonova.

Starp 9. klašu skolēniem par labāko matemātiķi atzīta Ilonas Isajevas audzēkne Elga Ivdre no Preiļu 1. pamatskolas. Otrā vieta piešķirta Almas Marcinkevičas skolniecei Dinai Zaķei no Rudzātu vidusskolas.

● **Rajona skolu 7. klašu skolēni ģeogrāfijas konkursā, kurā piedalījās komandas no 21 skolas, atklāja, cik labi pārzina pasaules kontinentus. Lielā daļbnieku skaita dēļ konkursam Preiļu 1. pamatskolā bija atvēlētas pat divas telpas, bet vēl trešā – žūrijas darbam. Konkursa laikā bija jāizpilda septiņi uzdevumi ar daudziem jautājumiem katrā.**

Attēla: Ģeogrāfijas konkursu daļbnieki veic kārtējo uzdevumu — cenšas noteikt, kurš augs kuram kontinentam piederīgs. Konkursu vada Vārkavas pamatskolas ģeogrāfijas skolotāja Inta Kivleniece. Foto: M.Rukosjuvs

Latviešu valodas un literatūras olimpiādē 11. un 12. klašu skolēniem pirmo vietu ieguvi PVĢ pārstāvji, Regīnas Pastares audzēkņi Guna Kozul-Kaža un Jānis Timošenko. Otro vietu ieguva Sandis Vilcāns no Rudzātu vidusskolas (skolotāja Iveta Kārkle) un Elīna Ivanova no PVĢ (Silvija Kivko).

Krievu valodas un literatūras (dzimtā valoda) 5. – 12. klasēm olimpiādes rakstveida daļā 9. – 12. klašu grupā pirmā vieta piešķirta Jūlijai Rubcovai no Līvānu 2. vidusskolas (skolotāja Valentīna Terļuka), bet otrā – šīs skolas pārstāvei Tatjanai Puškinai (Svetlana Volkova). 5. – 6. klašu grupā piešķirtas divas otrās vietas Preiļu 2. vidusskolas skolniecei Darīnai Širčenko (Lubova Lavrenova) un Jūlijai Podskočijai (Natālija Kondratjeva). 7. – 8. klašu skolēnu vidū par uzvarētāju atzīta Līvānu 2. vidusskolas audzēkne Elīna Cenkure (skolotāja Maija Forostjanko), bet skolasbiedrenei Annai Cišai (Valentīna Terļuka) piešķirta otrā vieta.

Olimpiādes mutvārdu daļa notika

atsevišķi. 5. – 6. klašu skolēnu grupā uzvaru guva Preiļu 2. vidusskolas audzēknis Antons Antonovs (Natālija Kondratjeva), otro vietu ieguva Diāna Trifonova (Gaiņa Streļčuka) no Gailišu pamatskolas. Starp 7. – 8. klašu skolēniem pirmo un otro vietu ieguva Natālijas Kondratjevas audzēknes no Preiļu 2. vidusskolas. Par uzvarētāju atzīta Aleksandra Klimenko, bet otrā vieta pienācās Valērijai Gončarovai. Vecākajā grupā uzvaru guva Ivans Afanasjevs (skolotāja Natālija Kondratjeva) no Preiļu 2. vidusskolas, bet par otru labāko valodas zinātāju atzīta Ināra Čivča no Līvānu 2. vidusskolas (Valentīna Terļuka).

Krievu valodas (kā svešvaloda) olimpiādē 8. – 9. klasēm notika divos līmeņos. A līmenī sacentās skolēni, kas krievu valodu kā svešvalodu mācās kopš 6. klases un kuru ģimenēs nerunā krieviski. B līmenis bija domāts tiem skolēniem, kuri agrāk mācījušies mazākumtautību skolās un kuru ģimenēs runā krievu valodā.

A līmenī pirmo vietu ieguva Jersikas pamatskolas skolniece

Marita Greidāne (skolotāja Anna Greidāne), Jānis Jubelis un Jānis Gavars no Aglonas vidusskolas. Abus zēnus sagatavoja skolotāja Valentīna Ondzule. Piešķirtas piecas otrās vietas: Santai Pizelei no Riebiņu vidusskolas (skolotāja Faina Timošenko), Zanei Zundānei (skolotāja Irēna Viļčinska) un Inesei Dolgais (Anna Kurčiša) no Līvānu 1. vidusskolas, Mārai Pudānei no Riebiņu vidusskolas (Anna Meluškāne), Maijai Krasnais no Priekuļu pamatskolas (Irina Borisenkova).

B līmenī pirmā un otrā vieta piešķirta Riebiņu vidusskolas skolniecei, Fainas Timošenko audzēknēm. Jeļena Solovjova izcīnīja pirmo, bet Aleksandra Šelkova – otro vietu. Otro vietu ieguva arī Irina Pereverzeva no Līvānu 1. vidusskolas (skolotāja Irēna Viļčinska) un Alīna Baranova (Preiļu 1. pamatskola, Maruta Upeniece).

Politikas zinību olimpiādē 10. – 12. klasēm uzvaru guva Sandis Vilcāns no Rudzātu vidusskolas. Viņu sagatavoja skolotājs Ēvalds Kārklis.

Angļu valodas olimpiādē 8. klasēm notika divas kārtas. Pirmajā reizē zināšanas bija jārāda rakstveidā. Spējīgākie skolēni tika uzaicināti uz mutvārdu daļu. Pirmo vietu šajā olimpiādē izcīnīja Līvānu 1. vidusskolas skolēns Andris Antuzevičs (skolotāja Inta Ziemele). Otro vietu ieguva Preiļu 1. pamatskolas audzēknes Meldra Romanovska (Inese Jokste) un Karīna Grahoļska (Līvija Haritonova).

Matemātikas olimpiādē 5. – 8. klasēm starp astotklasniekiem pirmā vieta netika piešķirta. Otro vietu izcīnīja Māris Skutelis no Salas pamatskolas. Olimpiādei viņu sagatavoja Valentīna Madelāne. 7. klašu skolēnu konkurencē uzvarēja Guntas Švirkstes audzēknis Jānis Bronka no Jaunsilvas pamatskolas un Marijas Raginskas audzēknis Andris Antuzevičs no Līvānu 1. vidusskolas (skolotāja Marija Raginska), Sanitai Rudzātei no Rudzātu vidusskolas (Alma Marcinkeviča), Marijai Šelkovajai no Riebiņu vidusskolās (Valentīna Adamoviča), Romanam Ivanovam no Preiļu 2. vidusskolas (Tatjana Svetlova).

6. klašu grupā pirmo vietu izcīnīja Jānis Eglītis no Preiļu 1. pamatskolas (Mairita Grišule) un Anna Pastare no Salas pamatskolas (Valentīna Madelāne). Pieci sestklasnieki izcīnīja otro vietu. Tie bija Artis Brolišs no Siļukalna pamatskolas (skolotājs Valdis Mežajevs), Guntra Zagorska no Preiļu 1. pamatskolas (Inga Bukka), Rīta Tarasova no Preiļu 1. pamatskolas (Mairita Grišule), Līga Mičule no Dravnieku pamatskolas (Tekla Skaba), Artūrs Cišs no Riebiņu vidusskolas (Marija Tarasova).

Piektklasnieku konkurencē par uzvarētāju kļuva Ritvars Bogdanovičs no Līvānu 1. vidusskolas, skolotāja Marija Raginska.

Otrās vietas izcīnīja Kristīne Vjake no Salas pamatskolas (Valentīna Madelāne) un Almas Marcinkevičas audzēkne Zane Kivleniece no Rudzātu vidusskolas.

L.Rancāne

BĒRNU UN JAUNIEŠU CENTROS

Panākumi starptautiskajā deju festivālā «Dancing Generation»

Rajona bērnu un jauniešu centra deju grupa «Eliza» labus panākumus guva Daugavpilī notikušajā 1. starptautiskajā deju festivālā «Dancing Generation». Gan vidējās, gan vecākās grupas dejotāji ieguvi III pakāpes diplomus.

Festivālu rīkoja Daugavpils pil-

sētas dome un jaunatnes lietu nodaļa, kā arī Daugavpils bērnu un jauniešu centrs «Jaunība».

Uzvar galēnieši

Rajona 3. teātra sporta turnīrā, kas šajā mācību gadā bija noslēdzošais, desmit komandu konkurencē par uzvarētāju atzīta Galēnu pamatskolas komanda «Asni». To vada skolotāja Elza Leimane. Oficiāli šīs teātra sporta pulciņš skaitās piederīgs rajona bērnu un jauniešu centram.

Turnīrā piedalījās komandas no Aglonas internātvīdusskolas, Salas, Dravnieku un Rušonas pamatskolas, centra pulciņi Siļukalna un Rimicānu pamatskolās.

Patik netradicionālās dejas

Netradicionālo deju svētki «Deju spēks», ko organizēja Līvānu bērnu un jauniešu centrs (LBJC), pulcināja daudz ieinteresētu ska-

tītāju un deju grupas no Preiļiem, Jēkabpils, Līvāniem. Rajona centru pārstāvēja grupa «No – limit» Viktora Lipska vadībā. No Jēkabpils ieradās grupa «Energy out side», ko vada Janeks Oļehno. Bet, kā izrādījās, netradicionālās dejas visvairāk cieņā ir Līvānos. Uzstājās bērnu un jauniešu centra dejotāji «Baltā un melnā skaņa», ko vada Viāna Rozenšteina, «Purr – fekt» (Elīna Mazure), «Trick of body» (Dmitrijs Bogdanovs un Sergejs Lukjanovs). No Līvānu 1. vidusskolas piedalījās jauniešu

areobikas grupa «Flash», ko vada Kristīne Valaine, bet no Līvānu 2. vidusskolas — «Divi vienā» (Larija Carjova).

Deju svētku norisē līdzdarbojās arī LBJC ritmikās grupas dejotāji, kas nodarbojas Birutas Mazures vadībā.

Netradicionālajos deju svētkos piedalījās 80 dejotāji. Ar sponsoru palīdzību dejotājiem bija sagādāti cepumi, pēc koncerta notika diskotēka.

L.Rancāne

Kārais kumosiņš – zāle ar parketu – sadalīts

Preiļos, Kārsavas ielā 4 atrodas Preiļu novada domei piederoša zāle 100 m² platībā. Līdz šim to izmantoja Preiļu novada kultūras centrs. Zālē notika nodarbbas modes deju grupai, breika dejotājiem, sporta deju dejotājiem, teātra studijai, — kopumā ap 150 cilvēkiem. Vēl šeit notika arī sapulces, diskotēkas un cita rakstura pasākumi.

Strīda cēlonis — pārsteidzīgs solījums

Pērnā gadā nogalē zāle tapa par strīda objektu starp sporta deju klubu «Vita» un diviem Preiļu dzūdo klubiem — «Makkabi Latgale» un «Jaunība». Par strīda cēloni kļuva Preiļu novada domes priekšsēdētāja Jāņa Eglīša solījums, ko viņš deva Latgales dzūdo čempionāta atklāšanas ceremonijā. Proti, ka, sākot ar 2004. gadu, dzūdo cīnītāji šo zāli varēs izmantot saviem treniņiem.

Sportotāji solījumu uztvēra nopietni, un šī gada sākumā, nenoslēdzot līgumu ne ar novada domi, vai vismaz ar novada kultūras centru, mēģināja ievākties telpās.

Pamatojums – tālāka attīstība

Sarunā ar abu dzūdo klubu vadītājiem Viktoru Lemešu un

Alekseju Sapeginu, kā arī ar sporta deju kluba «Vita» vadītājiem Vitu un Leonīdu Tihonoviem kļuva skaidrs, kāpēc šī zāle abām pusēm tik vajadzīga.

Astoņus gadus pēc kārtas dzūdisti nodarbojās sporta kluba «Cēriņa» telpās. 24 m² lielajā zālē nebija logu un normāli funkcionējošas ventilācijas. Pagājušā gada beigās ventilācijas sistēma sabojājās pavisam. Bet galvenais, — telpas kļuva par mazām, jo dzūdistu skaits nemitīgi pieauga. Mazie dzūdo cīnītāji vēl varēja šeit trenēties, bet vecākajiem tas kļuva bīstami. Bez tam dzūdisti uzskatīja, ka viņiem jau ir daudz sportisko panākumu, lai beidzot viņus ievērotu un palīdzētu tālākajā attīstībā.

Sporta deju dejotāji savukārt nevēlēšanos pamest telpas Kārsavas ielā 4 motivēja ar to, ka viņi zālē trenējās jau septiņus gadus. Tā ir plaša, ar parketa grīdu, piemērota dejām. Kultūras centra atvēlētais laiks nodarbbām atbilst sporta deju pasniedzēju prasītajam. Pie tam arī sporta deju kluba audzēkņu meistarība aug, un tās attīstībai, tāpat kā dzūdo cīnītājiem, vajadzīgas piemērotas telpas.

Spēle vienā lauciņā

Lai atrastu kompromisu, Preiļu novada domes priekšsēdētājs Jā-

nis Eglītis 16. februārī minētajā zālē organizēja dzūdo cīnītāju un dejotāju vecāku, kā arī treneru sapulci. Tās laikā tika izskatīti dažādi telpu piedāvājumi. Taču pārsvarā runa gāja par telpām, kuras varētu piedāvāt dejotājiem, nevis dzūdistiem. Domes priekšsēdētājs ierosināja izmantot Preiļu kultūras nama lielo zāli, Līču kultūras namu, sociālā dienesta telpas un Preiļu 1. pamatskolas svinību zāli. Tomēr šīs izvēles iespējas nemaz tik vilinošas nelikās sporta deju trenerim, proti, piedāvātais Līču kultūras nams atrodas lauku teritorijā, bez tam zālē ir kolonnas. Sociālā dienesta zāle piemērota tikai individuālām nodarbbām, bet Preiļu 1. pamatskolas svinību zālē sporta kluba «Vita» audzēkņi jau nodarbojas, bet zāles noslogotības dēļ mēģinājumiem atvēlētais laiks ir nepietiekams.

Dejotāju vecāki piedāvāja savus risinājumus, bet tie tika noraidīti. Arī variants, kurš paredzēja, ka četras dienas nedēļā sarīkojumu zāli izmantos dzūdo cīnītāji, bet trīs dienas – dejotāji, tika atzīts par nepieņemamu. To pamatoja tādejādi, ka ciņas paklāja — tami — bieža novākšana rada grūtības. Taču tatami vienai vajadzēs novākt divas reizes mēnesī, kad zālē notiks diskotēkas, un dzūdo treneri to ir ar mieru darīt.

Savukārt Preiļu novada kultūras centra vadītājs Guntis Skrimblis

dejotājiem pārmeta to, ka klubs nav reģistrēts Preiļos. Dejotāji mēģināja skaidrot, ka viņi to gatavi darīt, ja vien šeit būs normāli apstākļi nodarbbām, tomēr viņos neviens neklausījās. Līdz ar to jebkādiem kompromisa meklējumiem tika pielikts punkts. Tādā gadījumā rodas jautājums, kāpēc šī sapulce vispār tika sasaukta?

Galīgo lēmumu par labu dzūdistiem pieņem deputāti

Zāles liktenis nonāca Preiļu novada domes deputātu ziņā. Sākotnēji balsošana par to tika plānota jau 10. februārī, taču toreiz deputāti nolēma nebalsot. Jautājuma izskatīšana domē tika pārcelta uz 2. martu. Tomēr 26. februārī Jānis Eglītis sasauca ārkārtas sēdi, uz ko ieradās septiņi deputāti: Vladimirs Haritonovs, Dāina Pliča, Andrejs Zagorskis, Zinaīda Vilcāne, Vladimirs Ivanovs, Jāzeps Šņepsts. Pārējie četri: Ilmārs Meluškāns, Jānis Anspoks, Pēteris Trubiņš un Pēteris Rožinskis sēdē nepiedalījās. Ar sešām balsīm «par» un vienu atturoties, ārkārtas sēdē tika nolemts zāli Kārsavas ielā 4 piešķirt treniņiem dzūdo cīnītājiem.

1. marta pārsteigums

Dejotāji par domes lēmumu

uzzināja, 1. martā ierodoties uz nodarbbām zālē Kārsavas ielā 4, kurā dzūdo cīnītāji jau bija ievākušies.

Dejotāji nezaudē dūšu. Viņi cer, ka Preiļu 1. pamatskolas direktors Aldis Adamovičs atradīs iespēju mēģinājumiem skolas zālē piešķirt vairāk laika.

Galvas rēķini nodokļu maksātājiem

Pērn un šogad abiem dzūdo klubiem novada dome piešķirusi līdzekļus, kopā 800 latus. Par zāles izmantošanu nav noslēgts īres līgums. Izdevumi jau iepelnoti Preiļu novada domes sporta budžetā. Bez tam spēkā ir, kā apgalvo dzūdo treneri, Jāņa Eglīša solījums nopirkt tatami daļas, lai būtu iespēja noklāt visu jauniegūto telpu, kā arī piešķirt līdzekļus daļēji trenera darba apmaksāšanai.

Ļoti gribas cerēt, ka visām šajā konfliktā iesaistītajām pusēm viss ir pilnīgā kārtībā ar dokumentāciju un likumdošanā noteiktajām prasībām, un, piemēram, vecāki maksājot par savu bērnu nodarbbām vai treniņiem, ik mēnesi par samaksāto summu no treneriem pretī saņem arī oficiālu kvīti, bet novada dome lieliski pārzina, cik bērnu kādā klubā vai apvienībā nodarbojas, kādā apmērā noteikta treniņu maksa utt.

V.Ozoliņš

Noslēdzās Preiļu rajona skolēnu sporta spēles basketbolā

No 15. janvāra līdz 24. februārim daudzās Preiļu rajona skolās risinājās skolēnu sporta spēles basketbolā gan meitenēm, gan zēniem.

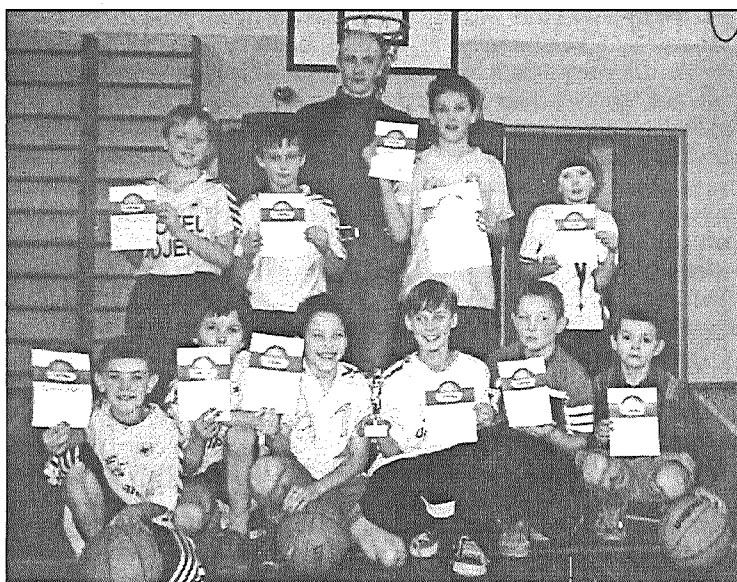
Pamatskolas:

1988./89. g. dz. zēnu turnīrā piedalījās: «A» grupā Jaunsilavas psk., Pelēču psk., Rožupes psk., Dravnieku psk., «B» grupā Rušonas psk., Priekuļu psk., Sutru psk. un Vanagu psk. Komandas tika sadalītas divās grupās, no kurām tikai divām komandām bija lemts turpināt cīņu. Pusfinālās Jaunsilavas psk. ar rezultātu 28:13 uzvarēja Sutru psk., savukārt Rušonas psk. ar rezultātu 20:12 pieveica Dravnieku psk. Finālā Jaunsilavas psk. ar rezultātu 25:12 izrādījās pārāka par Rušonas psk. Trešo vietu izcīnīja Sutru psk. ar rezultātu 21:19, gūstot viersroku par Dravnieku psk.

1988./89. g. dz. meiteņu turnīrā piedalījās Jaunsilavas psk., Sutru psk., Rožupes psk. un Dravnieku psk. Pirmo vietu, uzvarot visās trīs spēlēs, guva Jaunsilavas psk. Otrajā vietā palika Sutru psk., savukārt trešajā vietā ierindojās Dravnieku psk.

1990./91. g. dz. zēnu turnīrā piedalījās: «A» grupā Sutru psk., Rožupes psk., Jaunsilavas psk., Dravnieku psk., «B» grupā Vanagu psk., Pelēču psk. un Rušonas psk. Pusfinālās Pelēču psk. ar rezultātu 12:9 bija pārāka par Jaunsilavas psk., savukārt Sutru psk. ar rezultātu 21:7 bija pārāka par Rušonas psk. Finālā Sutru psk. ar rezultātu 22:5 apspēlēja Pelēču psk. Trešajā vietā ierindojās Jaunsilavas psk., kas pārliecinoši ar rezultātu 21:2 apspēlēja Rušonas psk.

1990./91. g. dz. meiteņu turnīrā piedalījās: Rožupes psk., Jaunsilavas psk., Sutru psk., Vanagu psk.

● 1992./93. g. dz. zēnu Rušonas pamatskolas komanda: Valērijs Určs, Mārtiņš Jasevičs, Jānis Baško, Rolands Molnieks, Arvids Vaivods, Ričards Kuzmova, Aldis Skromāns, Raivis Paškevičs, Rolands Fedotovs, Edžus Kaspars Mičulis. Skolotājs Ilgvars Kalvāns.

un Rušonas psk. Pirmajā vietā ar četrām uzvarām ierindojās Jaunsilavas psk., otrajā vietā ar trim uzvarām ierindojās Vanagu psk., trešajā — ar vienu gūto uzvaru ierindojās Rušonas psk.

1992./93. g. dz. zēnu turnīrā piedalījās: Vanagu psk., Jaunsilavas psk., Sutru psk. un Rušonas psk. Pirmo vietu ar trim gūtām uzvarām izcīnīja Rušonas psk., otrajā vietā ar divām uzvarām palika Vanagu psk. un noslēdza trijnieku ar vienu uzvaru Jaunsilavas psk.

1992./93. g. dz. meiteņu turnīrā piedalījās Sutru psk., Jaunsilavas psk. un Vanagu psk. Tādā pašā secībā komandas arī sadalīja vietas.

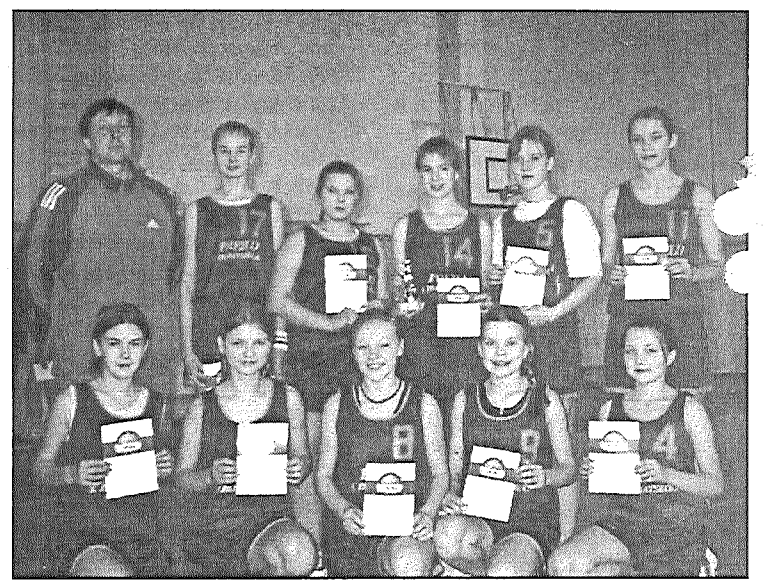
Vidusskolas:

1985./87. g. dz. jauniešiem turnīrā piedalījās: «A» grupā Preiļu Valsts ģimnāzijas 1. komanda,

Līvānu 2. vsk., Riebiņu psk., Rudzātu vsk. «B» grupā Preiļu valsts ģimnāzijas 2. komanda, Līvānu 1. vsk., Aglonas vsk. Spēlē par trešo vietu PVĢ 1. komanda ar rezultātu 16:13 izrādījās pārāka par PVĢ 2. komandu, savukārt finālā Līvānu 1. vsk. ar rezultātu 27:25 uzvarēja Līvānu 2. vsk.

1985./87. g. dz. jauniešiem turnīrā piedalījās Preiļu Valsts ģimnāzija, Līvānu 1. vsk. un Riebiņu vsk. Tādā pašā secībā komandas arī sadalīja vietas.

1988./89. g. dz. zēniem turnīrā piedalījās: «A» grupā Preiļu 1. psk., Rudzātu vsk., Aglonas vsk. «B» grupā Līvānu 1. vsk., Līvānu 2. vsk., Jaunsilavas psk. Spēlē par trešo vietu Jaunsilavas psk. ar rezultātu 21:11 svinēja uzvaru par Rudzātu vsk. komandu. Finālā Preiļu 1. psk. ar rezultātu 38:34 bi-

● 1988./89. g. dz. meiteņu Preiļu 1. pamatskolas komanda: Alīna Baranova, Laura Mazure, Zane Ceriņa, Linda Puzāka, Jolanta Rubine, Daira Rozentāle, Elīna Poplavska, Karīna Boreiko, Madara Casno, Viktorija Volkova, Ilona Skutele. Skolotājs Jānis Ondzulis. Foto: V.Ozoliņš

ja pārāka par Līvānu 1. vsk.

1988./89. g. dz. meiteņu turnīrā piedalījās Preiļu 1. psk. 1. komanda, Preiļu 1. psk. 2. komanda, Līvānu 1. vsk. un Rudzātu vsk. Pirmo vietu ar trim gūtām uzvarām izcīnīja Preiļu 1. psk. 1. komanda, otro vietu ar divām uzvarām izcīnīja Preiļu 1. psk. 2. komanda, trešo vietu ar vienu uzvaru izcīnīja Līvānu 1. vsk.

1990./91. g. dz. zēniem turnīrā piedalījās: Aglonas vsk., Preiļu 1. psk. 1. komanda, Preiļu 1. psk. 2. komanda, Sutru psk. un Līvānu 1. vsk. Svinot uzvaras visās četrās spēlēs, pirmo vietu izcīnīja Preiļu 1. psk. 1. komanda, otro vietu ar trim uzvarām izcīnīja Līvānu 1. vsk., trešo vietu ar divām uzvarām izcīnīja Preiļu 1. psk. 2. komanda.

1990./91. g. dz. meiteņu turnīrā piedalījās: Preiļu 1. psk. 1.

komanda, Preiļu 1. psk. 2. komanda un Līvānu 1. vsk. Tādā pašā secībā komandas arī ierindojās godalgotajās vietās.

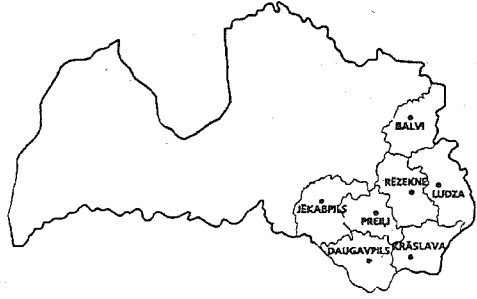
1992./93. g. dz. zēniem turnīrā piedalījās: Preiļu 1. psk. 1. komanda, Preiļu 1. psk. 2. komanda, Līvānu 1. vsk., Līvānu 2. vsk. un Aglonas vsk. Pirmo vietu ar četrām gūtām uzvarām izcīnīja Preiļu 1. psk. 1. komanda, otrajā vietā ar trim gūtām uzvarām palika Līvānu 1. vsk., trešajā vietā ar divām gūtām uzvarām ierindojās Preiļu 1. psk. 2. komanda.

1992./93. g. dz. meiteņu turnīrā piedalījās: Preiļu 1. psk., Līvānu 1. vsk. un Līvānu 2. vsk. Pirmo vietu ar divām uzvarām izcīnīja Preiļu 1. psk., otrajā vietā ierindojās Līvānu 1. vsk., trešajā vietā palika Līvānu 2. vsk. spēlētāji.

V.Ozoliņš

KAIMIŅU RAJONOS

Uzņēmējs no ASV interesējas par Jēkabpili

24. februārī ar Latvijas Attīstības aģentūras atbalstu Jēkabpili apmeklēja kāds ASV uzņēmējs, kurš interesējas par iespēju celt pilsētā jaunu ražotni. Viņš pārstāv firmu, kas nodarbojas ar kokapstrādi, metāla un plastmasas apstrādi. Pašlaik viņš iepazīstoties ar situāciju, lai izlemtu, kur ražotni būvēt – Latvijā vai Spānijā. Jēkabpils dome kā celtniecības vietu iedāvāja septiņus hektārus lielu teritoriju pie bijušā labības kombināta. Pēc tās apskates konkrētus solījumus vai viedokļus uzņēmējs nav izteicis. Sarunas ar domi par celtniecības iespējām tiks turpinātas.

«Brīvā Daugava»

JĒKABPILS RAJONĀ

Perinatālās aprūpes centrs saņem dāvinājumu

1995. gadā Jēkabpils rajona centrālajā slimnīcā izveidots Austrumlatvijas perinatālās aprūpes centrs, kas apkalpo astoņu rajonu iedzīvotājus, veicot jaundzimušo intensīvo terapiju, rehabilitāciju un augsta riska grūtnieču aprūpi, no Rotari klubiem Norvēģijā saņemis līdz šim lielāko kādas sabiedriskās organizācijas dāvinājumu – neatliekamās palīdzības mašīnu.

Kā stāsta centra vadītāja Ingū Kalēja, dāvana dod iespēju dotātvīti veikt perinatālo aprūpi gadu.

lielajā apkalpes zonā, kurā ietilpst Aizkraukles, Madonas, Daugavpils, Preiļu, Krāslavas, Ludzas, Rēzeknes un Jēkabpils rajons.

Kopš centra atvēršanas brīža dzīvība tika glābta 394 slimniekiem vai priekšlaicīgi dzimušiem bērniem, kas daudzos gadījumos bez šāda reģionāla centra pastāvēšanas nebūtu bijis iespējams. Viņu vidū bijusi pat kāda 600 gramus smaga meitenīte, kurai pašlaik ir jau trīs gadiņi.

Uzdāvinātajai automašīnai Latvijā veikta pārbūve, lai pielāgotu spēkratu savam uzdevumam. Tajā uzstādīts jaundzimušo novērošanas monitors, nestuves ar jaundzimušo amortizējošiem turētājiem un speciālu vidi viņu pārvadāšanai, siltināšana, grīdas, apgaismojums, elektropiegāde, lai pievienotu medicīniskās iekārtas, ventilācija, bākgūnis uzskatāms par rotariju ieguldījumu. No automašīnas sarūpēšanai nepieciešamajiem pavisam 46 000 ASV dolāru pusi pēc norvēģu rotariju izstrādātā projekta izskatīšanas piešķīra Rotari fonds. Otru pusi līdzekļu labdarības akcijās savākuši Kristiansunnas un Foskas klubi Norvēģijā. Projekts ir lielākais klubu vēsturē un īstenots divu gadu laikā. Norvēģu rotariji interesējies, kāda palīdzība Jēkabpils slimnīcai nepieciešama, bet pēc tam izlēmuši atbalstīt vismazāko pacientu veselības aprūpi.

«Brīvā Daugava»

Rotariju dāvinājuma nodošana perinatālās aprūpes centram sagādāja svētkus gan dāvinātājiem, gan mediķiem.

KRĀSLAVAS RAJONĀ

Veiksmīgie mednieki no «lāču kakta»

Kādu sestdienas vakaru uz jautru balli pulcējās triju mednieku kolektīvu – Bērziņu, Svariņu un Ezernieku – mednieku kolektīvi.

Tradicionālais meža pēddziņu saiets notika Svariņu ciemā, ko pēdējā laikā dēvē par lāču kaktu. Nē, ne jau pārnēstā, bet gan visbiežākajā nozīmē, jo rudenī šajās mežsaimniecībās pastāigājās mežu saimnieks.

Pie tam nepavisam ne miermīlīgos nolūkos – pekaini interesē medus bišu stropos. Negausās azartā zvērs aizmirsa par uzvedības kultūru un atstāja biškopjiem sliktu piemiņu par savu vizīti.

Ivars Maļinovskis, kurš vienā reizē nošāva trīs lūsus.

Toties mednieki gavilēja: ieraudzīt lielas zvēra pēdas vai ar spēcīgiem nagiem noplēstu koku mizu – tas jau ir prieks. Dažam labam medniekam izdevās savām acīm ieraudzīt dzīvu lāci.

Stāsta mednieku kolektīva «Bukmuižas lāči» vadītājs Jāzeps Igaunis: «Pekainis klejoja pa apkārtnējiem mežiem mēnešus trīs četrus. Augustā man pašam uzsmaidīja laime ieraudzīt lāci auzu laukā. Pēc medus auzas ir otrs zvēra lielākais gardums. Vēlāk pārsteidzošs gadījums notika mežācūku ziemas medībās. Negaidot mastā parādījās... lācis. No sākuma uztrauktais zvērs pavīdēja pie numura, kur bija paslēpies mednieks Andris Daņilevičs, pēc tam to pamanīja sāvēja Sergeja Jermolova vērigā acs. Nojautis ko nēlabu, lācis spēji pagriezās uz masta pusi un projām bija. Uzmanīgais zvērs klusi aizlavījās kādu piec-

padsmīt soļu attālumā no pieredzējušā mednieka Ruperta Joņina, ka tas pat nedzirdēja ne vismazāko troksnīti. Zvērs ir viltīgs, un no kurienes tam zināt, ka tā sugasbrāļu medības Latvijā aizliegtas. Nākamajā dienā es nenocietos un aizgāju pa iztraucētā pekaīņa pēdām, kas veda uz biežajiem mežiem netālu no Vertolovas. Iespējams, ka tam tur bija midzenis. Taču nav izslēgts, ka iztraucētais viesis devās uz austrumiem.»

Svariņu mednieks Aivars Šļahota stāsta: «Lāči mūsu novadā ieklida arī pirms trīsdesmit gadiem. Tiesa, bišu dravu demolēšana šogad notika pirmo reizi. Kurp iet lāči: no Baltkrievijas mežiem uz Krievijas mežiem vai otrādi, nav zināms. Skaidrs ir viens, mū-

su pusē nav tādu biežokņu, kas varētu kļūt par lāču pastāvīgas apmešanās vietu. Vēl jo vairāk tāpēc, ka tagadējie mežizstrādātāji it visur cērt kokus. Katrs zvērs meklē mieru un klusumu, bēt lāči jo sevišķi.»

Arī mednieks Ivars Maļinovskis ir izcils vīrs. Kādu reizi viņš ieraudzīja trīs lūsus. Ar trāpīgu dubultšāvienu viņš uzreiz pieveica divus, bet pēc tam, ātri pārlādējis divstobreni, nogāza arī trešo meža kaķi. Interesanti ir tas, ka trīsdesmit gadu laikā, kopš viņš ir mednieks, viņam nedz līdz tam, nedz arī vēlāk vairs nav nācies redzēt lūsus. Mednieku balles varonis bija arī Eduards Tjarve, kurš savā laimīgajā dienā reiz nošāvis trīs aļņus.

«Ezerzeme»

BALVU RAJONĀ

«Virši» labāko tirgotāju vidū

Rīgas kongresu namā uz konkursa «Latvijas labākais tirgotājs 2003» noslēguma pasākumu pulcējās to tirdzniecības un ēdināšanas uzņēmumu pārstāvji, kuri ar savu profesionālo darbu un augsto apkalpošanas kultūru nopelnījuši uzvarētāju laurus. Šo uzņēmumu vidū bija arī Balvu degvielas uzpildes stacija «Virši – A».

Konkursu «Latvijas labākais tirgotājs» rīko Latvijas Tirgotāju asociācija kopīgi ar Latvijas Pašvaldību savienību. Konkursa finālā piedalījās 130 uzņēmumi: 42 no Rīgas un 88 no pārējās Latvijas. Par konkursa uzvarētājiem šogad atzīti 52 uzņēmumi, bet pieci paši labākie saņēma Galveno balvu. Vienīgā degvielas uzpildes stacija, kas iekļuva uzvarētāju godā, ir «Virši – A» stacija Balvos.

«Virši – A» degvielas uzpildes stacijas vadītājs Guntis Šāvelis pastāstīja, ka dalībai konkursā uzņēmumu izvirzīja Balvu rajona Uzņēmējdarbības un tūrisma attī-

tības centrs. Pēc tam Latvijas Tirgotāju asociācijas apstiprinātā ekspertu komisija vērtēja izvirzītos uzņēmumus visā Latvijā.

Komisija Balvos bija vismaz vienu reizi. Pats diemžēl klāt nebija, bet zinu, ka vērtētāji uzpildīja degvielu, apmeklēja veikalu, aprunājās ar klientiem. Iespējams, ka viņi Balvos bija arī vēl kādu reizi. Komisijai jau bija informācija par mūsu uzņēmumu un fotogrāfijas. Viņi pārliecinājās, vai tas atbilst reālajai situācijai. Saņemot uzvarētāja diplomu, uzzināju, ka mūsu trumpis vērtētāju acīs bija tīrība un kārtība. Tas ir mūsu degvielas uzpildes stacijas ēkas kvalitāte un kvalitatīvs personāla darbs», atzīst Guntis Šāvelis.

Viņš stāsta, ka bijis patkami pārsteigts, saņemot ielūgumu uz konkursa noslēguma pasākumu. «Tas nozīmē, ka esam pamanīti. Ka arī Balvos un Latgalē uzņēmēji spē strādāt un konkurēt Latvijas mērogā». Sveicot labākos tirgotājus, Latvijas tirgotāju asociācijas priekšsēdētājs Henriks Danusēvičs uzsvēra, ka gadu no gada konkursa dalībnieku sarakstā

līdzās veterāniem parādās jauni uzņēmumu nosaukumi. Tas liecina par stabilitāti un profesionalitātes kāpumu.

Topošā māmiņa – žurnāla modele

Ja tu gaidi bērniņu un gribi šo laiku padarīt vēl burvīgāku, kļūsti par fotomodeli. Tas nav nekas neiespējams, jo bijusi balveniete Edīte Kriviša jau tagad zina, ka žurnālā publicētās bildes rādīs savam mazulim, kas tagad vēl ir māmiņas puncī.

Edīte saka: «Vienmēr esmu ar prieku skatījusies uz māmiņām, kuras gaida bērniņu, jo viņu actiņas mirdz savādāk. Nu arī mums ar mīloto vīru Artūru ir tā laime iejusties mīlošo un gaidošo vecāku lomā, jo pašā skaistākajā gada mēnesī – maijā – dzims mūsu bērniņš.» Bērniņa gaidīšana šķiet viens no skaistākajiem mirklīem dzīvē, un gaidīšanas laiks tiek piepildīts ar vēl neizjustām, patīkamām emocijām. Kopā ar Artūru Edīte apmeklēja arī topošo vecāku skoliņu «Stārķa ligzda» un izbau-

da mazuļa gaidīšanu kā svētkus, apzinoties, ka tā vairs nebūs nekad.

Bērniņa gaidīšanas laikā jau ierasto literatūru Edīte un Artūrs papildina ar diviem jauniem izdevumiem – žurnāliem «Mans Mazais» un «Šūpulītis». Kādā vakarā, kad pirms gulētiešanas Edīte un Artūrs kopīgi lasīja «Šūpulīti», viņi pievērsa uzmanību žurnāla modelēm – topošajām māmiņām, kuras reklamēja Rīgas veikalos piedāvātos grūtnieču apģērbus. «Pētot modeles, Artūrs teica, ka arī man vajag pieteikties. Vīra iedvesmota pēdējās decembra dienās aizrakstīju žurnālam e-mailu, jo, gaidot savu pirmo bērniņu, ļoti gribas darīt daudz patīkama un jauka, arī fotografēties, lai pēc tam savam bērnam varētu rādīt bildes, kurās viņš vēl dzīvojas mamma mēnesī – stāsta Edīte. Jau janvāra mēnesī viņa saņēma ziņu ar aicinājumu uz fotosesiju «Valsts ģimenes centrā» februāra sākumā.

Aizbraucot uz fotosesiju, Edīte iepazīs ar pārējām topošajām māmiņām, kas pārsvarā bija no Rīgas. Modelēm tika piedāvāti

apģērbi no vairākiem grūtnieču apģērbu veikalos, un drīz vien fotosesija varēja sākties. Edīte stāsta, ka uz šo fotografēšanos netika speciāli pieaicināti ne frizieri, ne vizāžisti, jo galvenā ideja bija – pēc iespējas dabiskāk. Tāpēc katra māmiņa bija tāda, kāda viņa ir. «Fotografēšanās aizņēma vairākas stundas, pašas beigās fotogrāfs jau teica, ka mēs nekad vairs nevēlēsimies būt modeles. Bet jāatzīst, ka šī fotosesija man sniedza lielāku izpratni par modeles darbu. Tas tiešām nav viegli.»

Edīte atzīstas, ka līdz šim vēl nav iegādājusies nevienu speciālo grūtnieču apģērbu, jo tie viņai vai nu nepatīk, vai nav piemēroti augumam, arī izvēle nav liela. Turklāt, cenas ir neatbilstošas kvalitātei un dizainam, un lielākā daļa no piedāvātajiem grūtnieču apģērbiem domāti neliela auguma un lielākoties dūšīgām māmiņām.

Topošajām Balvu un rajona māmiņām Edīte novēl uzdrīkstēties pieteikties un izmēģināt ko jaunu un nebijušu.

«Vaduguns»

LIKUMĪBA, INFORMĀCIJA

Grib pirms termiņa atbrīvoties no sodāmības

Advokāts Aleksandrs Ogurcovs Rīgas apgabaltiesā iesniegs lūgumu par sodāmības pirms-termiņa noņemšanu Latvijas Sociālistiskās partijas (LSP) priekšsēdētājam Alfrēdam Rubikam, kurš šo lūgumu pamato ar vēlmi sociālistu sarakstā šā gada 12. jūnijā kandidēt Eiroparlamenta vēlēšanās. Rubiks apgalvoja, ka neatkarīgi no tā, vai tiesa apmierinās vai noraidīs lūgumu, LSP startēs Eiroparlamenta vēlēšanās ar atsevišķu sarakstu.

Kopš gada sākuma – rajonā 86 noziegumi

Šī gada divos mēnešos Preiļu rajona policijas pārvaldē reģistrēti 86 noziedzīgi nodarījumi, no kuriem 53 gadījumos vainīgās personas jau atklātas. Visvairāk ir bijis zādzību – 20, no kurām pagaidām atklātas 11. Reģistrēti arī pieci tīši mantas bojāšanas gadījumi, trijos no tiem vainīgā persona noskaidrota.

Policijas pārvaldē reģistrēti 15 materiāli par īpašu nelielu kaitējumu, kuros vainīgās personas noskaidrotas, bet 20 līdzīgos gadījumos vainojamās personas nav zināmas. Preiļu rajona policijas pārvaldes darbinieki divu mēnešu laikā ir sastādījuši trīs administratīvo pārkāpumu protokolus par alkohola tirdzniecību neatļautās vietās.

Par atrašanos alkohola reibumā sabiedriskā vietā kopš gada sākuma sastādīti 169 protokoli. Pārvaldes īslaicīgās aizturēšanas izolatorā par dažādiem administratīvajiem pārkāpumiem un arī atskurbt no reibuma janvārī un februārī nācies uzturēties 55 personām.

Nolaupa džipu un tā īpašnieci

3. martā Rēzeknē ap pulksten 19.00 kāds vīrietis nolaupīja avidus automašīnu BMW-X5 un tās īpašnieci. Tika izsludināta automašīnas meklēšana.

Kā informē Jēkabpils rajona policijas pārvaldes kriminālpolicijas inspektors Guntis Vaivods, Jēkabpils rajona policijas pārvaldes darbinieki nolaupīto automašīnu vēlu vakarā pamanīja Jēkabpilī apvedceļa posmā starp degvielas uzpildes stacijām «Lukoil» un «Dinaz». Patruļdienests uzsāka sekošanu, tai pievienojās arī ceļu policijas darbinieki. Nolaupītājs devās Aizkraukles virzienā, ceļu lokā pie Gostiņiem nogriezās uz Madonas pusi. Braucot tālāk, BMW-X5 devās karjera virzienā.

Kā vēlāk policistiem pastāstījis nolaupītās automašīnas īpašniece, neilgi pirms ceļa beigām pie stūres esošais vīrietis pa mobilo tālruni sazinājies ar līdzinātājiem un

pārliecinājies par to, vai viņam līdzī esošais ierocis ir pielādēts, veicot kontrolšāvienu automašīnas grīdā.

Sieviete sapratusi, ka viņas dzīvībai draud briesmas, jo nolaupītājs visu ceļu sarunās esot uzsvēris, ka viņš dzīvs policijai nepadosies un jāmirst būs viņiem abiem. Tāpēc viņa esot centusies izlekt no braucošās automašīnas. Tad vīrietis esot pagriezies pret sievieti, kas sēdēja aizmugures sēdekļi, satvēris viņu, pielicis ieroci pie deniņiem un izšāvis. Sievietei tomēr izdevies izrauties un izkļūt no automašīnas.

Šī cīņā laikā bez vadības palikušais džips iebruca grāvī. Vīrietis izkāpa no automašīnas un ieskrēja mežā. Tur ieskrējusi arī sieviete, jo viņai nebija skaidrs, kas brauc automašīnās, kuras sekoja džipam.

Pamanījusi bākungunis, sieviete

devusies pie policistiem. Viņai tika sniegta medicīniskā palīdzība. Būtisku traumu cietušajai nebija, tikai šāvienu rezultātā nobrāzta galvas āda. Policijas darbinieki pēc apskates atrada izšautu lodi.

Aizbēgušā noziedznieka meklēšanā iesaistījās divas Jēkabpils un trīs Aizkraukles rajona policijas ekipāžas, kā arī Rēzeknes policijas operatīvās grupas darbinieki. Notikuma vietā ieradās arī kinologs ar suni. Dzīvnieks atklāja pēdas un sekoja tām līdz pat lielceļam, kur noziedznieks acīmredzot ir uzņemts kādā automašīnā.

Nozagtajam džipam pa priekšu braucusi mašīna, kurā bija noziedzīga līdzinātājs. Viņš Rēzeknē jau ir aizturēts. Arī nolaupītā sieviete ir Rēzeknes uzņēmēja, un abi vīrieši, kas arī bijuši rēzeknieši, viņai ir pazīstami.

«Brīvā Daugava»

PREIĻU RAJONA TIESĀ

Martā izskatāmās civillietas

Preiļu rajona tiesas tiesnese Irīna Beitāne šomēnes izskatīs 12 civillietas par uzturlīdzekļu piedziņu, deviņus juridiskā fakta konstatēšanas gadījumus, 15 zaudējuma, parādu un nodokļu piedziņas, vienu civillietu par zemes nomas līguma piespiedu noslēgšanu, vienu civillietu par līgumsaistību piespiedu izpildi, vienu rokas nau-

das līguma atzīšanu par spēkā neesošu, vienu izlikšanu no apdzīvotajām platībām, piecas laulības šķiršanas, divas sūdzības par administratīvās komisijas lēmumiem, kas tiesā iesniegtas līdz 2004. gada 1. februārim, vienu sūdzību par pašvaldības pieņemto lēmumu, kā arī vienu civillietu par aizgādības tiesību atņemšanu.

Tiesnese Rita Krēšlīņa martā izskatīs četras juridiskā fakta konstatācijas, divas laulības šķiršanas, sešas lietas par uzturlīdzekļu piedziņu, četras prasības par zaudējuma piedziņu, vienu izlikšanu no dzīvojamās platības, vienu prasību par algas izmaksu un vienu sūdzību par administratīvo lēmumu.

Tiesāšanās būs dārgāka

Saeima grasās pieņemt grozījumus Civilprocesa likumā, paredzot lielākas nodevas. Tiem, kas gribēs tiesāties par strīdiem saistībā ar īpašumiem, finansēm un citām naudā novērtējamām lietām, mazākā nodeva būs 10 lati līdzšinējo piecu vietā. Šāda nodeva būs par strīdiem līdz 100 latiem. Ja tiesāšanās notiks par 101 līdz 1000 latiem, nodeva būs 15% no summas. Par 1001 līdz 5000 latu prasījumiem nodeva būs 150 lati un vēl 2,5% no summas utt. Par prasībām, kas lielākas par 500 000 latiem, nodeva plānota 2490 lati un vēl 0,05% no summas.

Nodevas tiek paaugstinātas, lai Civilprocesa likumu saskaņotu ar jauno Administratīvā procesa likumu, kur minimālā nodeva ir 10 lati.

Latvijā reģistrēts 261 ar gāzi darbināms transportlīdzeklis

Gada sākumā Latvijā bija reģistrēts 261 transportlīdzeklis, kas kā degvielu izmanto gāzi, liecina Ceļu satiksmes drošības direkcijas (CSDD) apkopotā statistika par reģistrētajiem kravas, vieglajiem auto un autobusiem.

No visiem transportlīdzekļiem gāzi izmantojušie ir tikai 0,03%. Savukārt visvairāk – 597 552 transportlīdzekļi jeb 78,2% — no reģistrētajiem kā degvielu izmanto benzīnu.

Otrs populārākais degvielas veids ir dīzeļdegviela, kuru izmanto 149 256 transportlīdzekļi jeb 19,5% no visiem reģistrētajiem braucamajiem. Gāzi un benzīnu savukārt izmanto 17 441

transportlīdzeklis jeb 2,3%.

CSDD apkopotā informācija liecina, ka gāze kā degviela visvairāk tiek izmantota kravas automašīnu darbināšanai. Līdz šī gada 1. janvārim reģistrēta 181 ar gāzi darbināma kravas automašīna, kā arī 69 vieglās automašīnas un 11 autobusi.

49 041 kravas automašīna, 543 374 vieglās automašīnas un 5137 autobusi kā degvielu izmanto benzīnu.

Dīzeļdegvielu savukārt izmanto 52 637 kravas, 91 089 vieglie auto un 5530 autobusi.

CSDD dati liecina, ka benzīnu un gāzi var izmantot 2767 kravas, 14 369 vieglās automašīnas, kā arī 305 autobusi.

LETA

POLICIJAS ZIŅAS

Preiļu rajona policijas pārvaldes dežurdaļā no 1. līdz 7. martam reģistrēts 51 iesniegums. Tajā skaitā 14 huligāniskas darbības, astoņi ģimenes skandāli, seši ceļu satiksmes negadījumi, 12 zādzības, divi ugunsgrēki un četri nelikumīgas alkohola tirdzniecības gadījumi.

Bojā stendus un apgaismes ķermeņus

1. martā Preiļos izsisti divi stikli individuālā uzņēmuma «Sīzets» reklāmas stendam. Vainīgās personas policija noskaidro.

Tajā pašā dienā Preiļos A.Paulāna ielā nolauzts ielas ārējās apgaismes ķermenis, nodarīti materiālie zaudējumi 96,4 latu apmērā.

Nelikumīgi pārdod cigaretes

2. martā Galēnu pagastā policijas darbinieki noskaidroja, ka 1984. gadā dzimušais Guntars savā dzīvoklī nelikumīgi pārdevis cigaretes «Elita», par ko viņam sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols, bet materiāls nosūtīts izskatīšanai uz Preiļu rajona tiesu.

Avarēja un apgāzās Audi

2. martā ceļa Rīga – Daugavpils 183. kilometrā, vadot automašīnu Audi-80, 1963. gadā dzimušais Jāzeps uz slidena ceļa netika galā ar transportlīdzekļa vadību, nobrauca no ceļa un apgāzās. Negadījuma rezultātā miesas bojājumus guva pasažieres – 1932. gadā dzimusi Janīna un 1962. gadā dzimusi Gunta. Sievietes nogādātas Jēkabpils slimnīcā. Bojāta arī automašīna.

Uzbrauca gājējam un no notikuma vietas aizbrauca

2. martā ceļa Rīga – Daugavpils 188. kilometrā pagaidām nenoskaidrotas markas automašīna uzbrauca gājējam, kurš no gūtajām traumām notikuma vietā mira. Automašīnas vadītājs no notikuma vietas aizbrauca.

Policija lūdz atsaukties minētā ceļu satiksmes negadījuma aculieciniekus, zvanot pa tālruni 53-02829 vai 53-02831.

Modrie iedzīvotāji palīdz aizturēt zagļus

3. marta naktī ap pulksten 1.40 Preiļu rajona policijas pārvaldes darbinieki, pateicoties iedzīvotāju atsaucībai, kuri ziņoja par notikušo zādzību Sutru pagastā, notikuma vietā par augstsprieguma vadu, kas pieder Preiļu elektrotīkliem, zādzību aizturēja trīs Rēzeknes rajona iedzīvotājus, agrāk jau tiesātos 1975. gadā dzimušo Nikolaju, 1970. gadā dzimušo Oļegu un 1975. gadā dzimušo Aleksandru.

Notikuma vietā izņemti apmēram 600 kilogrami elektrības vadi, nozieguma izdarīšanas rīki,

kā arī zādzības laikā izmantotā automašīna Mercedes Benz. Ierosināta krimināllieta, notiek izmeklēšana.

Sūdzas par meža zagļiem

3. martā policijas pārvaldē saņemts iesniegums no 1957. gadā dzimušā Aivara par to, ka nenoskaidrotas personas veica nelikumīgu augošu koku cirti viņam piederošajā mežā Vārkavas pagasta teritorijā. Policija noskaidro lietas apstākļus.

Protokols par «krutkas» tirgošanu

4. martā Līvānu novada Rožupes pagastā 1936. gadā dzimušais Konstantīns savās mājās nelikumīgi tirgoja alkoholiskos dzērienus un tabakas izstrādājumus. Par šādu rīcību viņam administratīvā pārkāpuma protokols, kā arī izņemts viens utrs alkoholisko dzērienu. Materiāls nosūtīts izskatīšanai uz Preiļu rajona tiesu.

Arī Rudzātos un Aglonā nelikumīgi tirgo alkoholu

Administratīvā pārkāpuma protokols par nelikumīgu alkoholisko dzērienu un tabakas izstrādājumu tirgošanu 4. martā tika sastādīts arī Rudzātu pagasta iedzīvotājam, 1929. gadā dzimušajam Francim. Policijas darbinieki izņēma alkoholu, bet lietas materiālus nosūtīja izskatīšanai Preiļu rajona tiesā.

Tajā pašā dienā tika izņemti nelikumīgi tirgotais alkohols Aglonas pagasta iedzīvotājam, 1984. gadā dzimušajai Lienai. Sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols, bet lietas materiāli nosūtīti izskatīšanai Preiļu rajona tiesā.

No mājas izzagta nauda

6. martā policijas pārvaldē saņemts Galēnu pagasta iedzīvotājas, 1926. gadā dzimušās Anasijas iesniegums par to, ka pagaidām nenoskaidrotos apstākļos viņai no dzīvojamās mājas pazudusi nauda – 135 lati.

Huligāniskas darbības

✓ 1. martā Aglonā 1968. gadā dzimusi Žanna alkohola reibumā veica huligāniskas darbības pret 1954. gadā dzimušo Pāvelu un draudēja vīrietim ar izrēķināšanu.

✓ 5. martā Preiļos 1948. gadā dzimušais Artemijs alkohola reibumā veica huligāniskas darbības pret 1953. gadā dzimušo Jekaterinu. Huligānam sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols.

✓ 6. martā Preiļos par huligāniskām darbībām administratīvā pārkāpuma protokols sastādīts 1953. gadā dzimušajam Mihailam.

Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

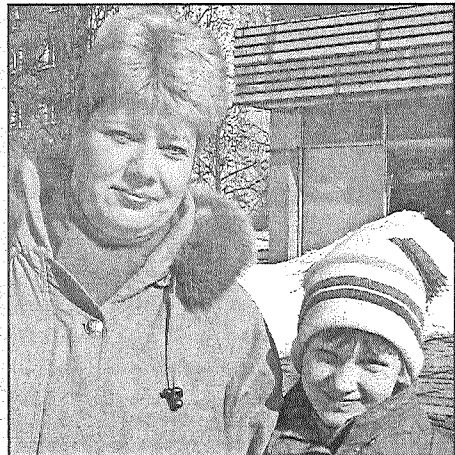

Kāda ir jūsu attieksme pret sieviešu dienas svinēšanu?

Rihards Ķiršs, strādā degvielas uzpildes stacijā Preiļos:

— Svinējām, jo uzskatu, ka svētku jau nav par daudz. Apsveiktas tika gan darba biedrenes, gan arī ģimenes sievietes. Man liekas, ka nevienai nekas nebija pret ziedu saņemšanu. 8. marts varētu būt arī brīvdiena. Man šie svētki nesaistās ar padomju tradīcijām. Valentīndienu un Mātes dienu svinam mazāk, pie šiem svētkiem vēl nav pierasts.

Vilhelmīne Džeriņa, medicīnas darbiniece, ar meitu Katrīnu:

— Uzskatu, ka tie ir starptautiskie sieviešu solidarizēšanās svētki, kas jāsvin, bet pie mums tas tiek darīts ļoti reti. Ģimenē arī īpaši nesvinam, kaut gan vīrs man uzdāvināja ziedu pušķi. Man tuvāka ir Mātes diena. Tomēr par sieviešu dienas patieso jēgu tiek aizmirsts. Svarīgi ir nevis pasniegtie ziedi, bet sieviešu cīņa par savām tiesībām. Par to, lai nebūtu karu, bet valstis militāros līdzekļus labāk izlietotu bērnu un ģimeņu labklājības celšanai.

Nadežda Masenkova, preiliete:

— 8. martā man nācās būt slimnīcā Daugavpilī. Tur sveica visas sievietes: ārstes, medmāsas, sanitāres. Vakarā pie manis atnāca meitas, apsveica svētkos. Sieviešu diena ir seni svētki ar senām tradīcijām. Nezinu, vajadzīgi, vai nē, bet visi tos tāpat svin. Mani bērni svin arī Valentīndienu, bet mani apsveic arī Mātes dienā.

Viktors Dimpers, Aglonas pagasta iedzīvotājs:

— Sieviešu dienu svin visā pasaulē. Uzskatu, ka arī mums tā jāsvin, jābūt arī brīvdienai. Apsveicu savas abas meitas, skolnieces, iedevu naudu un teicu, lai nopērk ziedus skolotāju sveikšanai.

Sievietēm nav jāaizmirst arī svētku īstenā būtība – cīņa par savām tiesībām, kas nereti netiek ievērotas.

Aļona Poplavska, Preiļu arodvidusskolas audzēkne:

— Es domāju, ka svētku un brīvdienu nekad nav par daudz. Katrai sievietei ir prieks saņemt ziedus. 8. martā es sveicu un mani arī sveica. Vajadzīga arī Valentīndiena, kas ir mīlestības svētki, un Mātes diena.

L.Rancāne

Foto: M.Rukosujevs

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS

Preiļu Valsts ģimnāzija aicina uz **ATVĒRTO DURVJU DIENU** š.g. 16. martā plkst. 11.00.
Adrese: Kooperatīva iela 6, Preiļi.
Tālr. 5321663.

SIA «ZVIEDRU FONDS»
IEPĒRK ģeogrāfiskā zemi, mežus.
Vēlams, lai robežojas ar ūdeņiem.
Konsultējam. Palīdzam nokārtot dokumentus.
Tālr. 6294496.

SIA «AIBI» pērk zirgus, liellopus, jaunlopus, aitas.
+12%, +18%.
Tālr. 48-71185, 48-71804, 9478728, 9445135.

SIA «Ranko» iepērk mājlopus dzīvsvārā.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 42807, 9161121.

Pastāvīgi iepērk apses zāģbaļķus
Ø no 25 cm — 40 cm
cena no 14-18 Ls/m³
A klase Ø no 40 cm — 70 cm
cena no 18-20 Ls/m³
Pircēja transports.
SIA «ANGRO»
T. 9454553; 9236083.

Rīgas mācību centrs «DRMC» organizē kursus Preiļos:
✓ pārdevēju kasieru (maksā Ls 25)
✓ bārmeņu viesmīļu (maksā Ls 30)
Pieteikties pa tālr. 5322084, 6218219.
✓ Apsardzes darbs: sagatavošana eksāmenam ieroču iegādei.
Pieteikties pa tālr. 9107155.
Nodarbību sākums 16. martā plkst. 17.00
Preiļu 1. pamatskolā, Daugavpils ielā 34.

PĒRK lauksaimniecības zemi 10-100 ha, mežus.
Tālr. 7815204, fakss 7815206.

Pārdod

4-rindu kartupeļu stādītāju. Tālr. 5358687;
2 - ritenņu zirga ratus. Tālr. 9525862;
mobilo telefonu. Tālr. 5323968;
šujmašīnu. Tālr. 5323968;
sēklas zirņus «Karnevāls». Tālr. 5323076, 6104180;
jaunu invalīda ratiņkrēslu, derīgs istabai un ielai. Cena Ls 50. Tālr. 5342162;
2 stāvu māju Līvānos, Atpūtas ielā 6, zeme 520 kv.m. Tālr. 5343302, 9912858, 9827002;

Pērk

kombaina S-4 griezēja aparāta radziņus (pa 2 kopā). Tālr. 5358687;
garāžu Preiļos, Liepu ielas rajonā. Tālr. 6337128;
1 vai 1,5 istabu dzīvokli Preiļos. Tālr. 6865528.

Meklē darbu

Elektriķis sakārtos jūsu mājā, dzīvoklī elektroinstalāciju. Tālr. 9467806.

VESELĪBA

Piemirstais maura retējs

Maura retējs ir viens no visizplatītākajiem augiem saulainās, mitrās vietās. Satur miecvielas, flavonīdus, cukurus, organiskās taukskābes, spazmolītiskas vielas, ēteriskās eļļas, C vitamīnu, kāliju, dzelzi, bet retēja saknes arī vēl daudz cietes un olbaltumvielas.

Maura retēju lieto kā dziedinošu, asiņošanu apturošu, urīnu dzenošu, savelkošu, pretiekaisuma, pretspāņu un pretkrampju līdzekli. Maura retējs regulē vielmaiņu diabēta, aptaukošanās un vairogdziedzera traucējumu gadījumā, noder pret dažādiem dermatītiem, čūlām. Tas palīdz pret visa veida kuņģa zarnu trakta iekaisumiem, caureju, aknu, žultsakmeņu un nierakmeņu sāpēm, sāpīgām mēnešreizēm, dzemdes un smaganu asiņošanu.

Šī augs sakņojas Tibetā, Mongolijā un Jakutijā ēd. Tos var vāriet un lietot kā kartupeļus, var arī sažāvēt, samalt maltos un izmantot pankūku cepšanai vai klimpu vārīšanai. Arī jaunās lapiņas ir lietojamas pārtikā – salātos un zupās. Taču jāzina, ka maura retēja garša ir ļoti atkarīga no augšanas apstākļiem un miecvielu daudzuma tajā: jo to vairāk, jo augs negaršīgāks. Virszemes daļā visvairāk miecvielu ir pirms pašas ziedēšanas.

Vasaras zupa: 150 g maura retēja lapu 2 minūtes blanšē verdošā ūdenī, pēc tam notecina un 10 minūtes sautē sviestā. Uz pannas apacep sargriestu sīpolu, sarīvētu burkānu un pētersīļa sakni. Šādi sagatavoto maura retēju un dārzeņus ieliek verdošā ūdenī, uzvāra. Pasniedz ar krējumu.

Jaunās lapiņas vāc ziedēšanas laikā, saknes – rudenī, kā arī augs sēklas, kad tās ienā-

kušas. Gaļas mašīnā samaltas lapas aizvākotā stikla traukā ilgāku laiku var uzglabāt ledusskapī.

Lapu sula. 5 tējkarotes svaigas maura retēja lapu sulas sajauc ar tikpat daudz zaļo rudzu asnu sulas un dzer 3 reizes dienā par 3 tējkarotēm pret žultspūšļa vai urīnpūšļa akmeņiem. Sulu vienu pašu 4 reizes dienā pa 1 ēdamkarotei lieto pie iekšējiem akmeņiem.

Sēkļu novārījums. 1 tējkaroti maura retēja sēkļu iemet 1 glāzē piena, uzvāra un karsē 5 minūtes. Izdzer 2 reizēs – no rīta un vakarā – pie sāpīgām mēnešreizēm. 10 g sēkļu var arī 5 minūtes vāriet 1 glāzē ūdens, ko lieto tāpat kā novārījumu pienā.

Lapu un sakņu uzlējums. Nem 20 g drogas, pārlej ar 1 litru verdoša ūdens, ļauj 1 stundu ievilkties, tad izkāš. Dzer pa 1 glāzei (200 ml) 2-4 reizes dienā pret jebkādiem

kuņģa zarnu trakta iekaisumiem, čūlām, aknu sāpēm, akmeņu slimībām.

Lapu novārījums. 2 glāzēs verdoša ūdens uzvāra 40 g maura retēja lapu, ļauj 2 stundas ievilkties, nokāš. Dzer ¼ glāzes (50 ml) 3-4 reizes dienā plaušu tuberkulozes gadījumos. Ārīgi lieto kompresēm pie sasitumiem, hemoroīdiem, krampjiem kāju ikros, ar siltu novārījumu skalo muti pie zobu sāpēm, smaganu iekaisuma un asiņošanas.

Sakņu novārījums. 1 ēdamkaroti sakņu uzvāra 1 glāzē ūdens, uz mazas uguns vāra 15 minūtes, ļauj iestāvēt 20 minūtes, izkāš. Dzer pa 2 ēdamkarotēm 4 reizes dienā.

Lapas applaucē, ievieto marles maisiņā un liek kā kompresi pie ādas iekaisumiem, sāpošām locītavām un muskuļiem.

«Dziedinātājs»

«NOVADNIEKA» KALENDĀRS

Rajona izglītības pārvalde

◆ 10. martā pulksten 11.00 konkurss vidusskolēniem vācu valodā Riebiņu vidusskolā.

◆ 15. martā pulksten 9.30 seminārs «Savādāks bērns skolā, — kā sniegt nepieciešamo atbalstu?» Preiļu 1. pamatskolā.

◆ 16. martā pulksten 9.30 seminārs mājsaimniecības un mājturības skolotājiem «Tēkstiltehnika izmantošana» Preiļu 1. pamatskolā.

Rajona bērnu un jauniešu centrs

◆ 10. martā pulksten 12.00 mūsdienu deju konkurss «Dejas brīnums» Preiļu kultūras namā.

◆ 13. martā pulksten 10.00 rajona mūsdienu deju pedagogu seminārs Preiļu kultūras namā.

◆ 15. martā pulksten 9.00 seminārs rajona skolu klašu audzinātājiem «Vecāku sapulce».

◆ No 15. līdz 25. martam rajona izglītības iestāžu audzēkņu vizuālās mākslas darbu izstāde «Dažādā pasaule».

Preiļu novada kultūras centrs

◆ 12. martā Līču kultūras namā jauniešu mūzikas kluba diskotēka. Aizkalnes tautas namā pulksten 13.00 POP – iela.

Kinoteātris «Ezerzeme» Preiļos

◆ 10. martā pulksten 18.00 Lielbritānijas, Vācijas, ASV šausmu trilleris «Underworld».

◆ 12., 15. un 16. martā pulksten 20.00, 14. martā pulksten 18.00 un 20.00, 17. martā pulksten 18.00 ASV piedzīvojumu filma «Itālijas variants».

Līvānu novads

◆ 11. martā pulksten 16.00 Latgales mākslas un amatniecības centrā pēcpusdienā radošām un darbīgām sievietēm, ko organizē fonds «Baltā māja» sadar-

bībā ar Līvānu novada domi.

◆ 12. martā pulksten 10.00 Līvānu 2. vidusskolā mazākumtautību skolu dramatisko kolektīvu festivāls. Piedalās dramatiskie kolektīvi no Līvāniem, Preiļiem, Jēkabpils, Silajāniem un Riebiņiem. Plkst. 11.00 Līvānu novada domes sēžu zālē (1. st.) seminārs zemniekiem projektu izstrādē (lektore Marika Rudzīte). Plkst. 19.00 kultūras centrā Līvānu 1. vidusskolas Žetonu vakars.

◆ 17. martā pulksten 19.00 kultūras centrā Daugavpils teātra ekscentriskā komēdija «Kas ir bērna tēvs?».

Galēnu kultūras nams

◆ 12. martā pulksten 22.00 didžeja Normunda diskotēka.

Riebiņu pagasts

◆ 12. martā pulksten 18.00 POP – iela, pēc tam diskotēka. Dīdžejs Lauris.

◆ 12. un 13. martā pulksten 22.00 diskotēka diskokafejnīcā.